

Ram: Hi Shyam and Prem, well met (కలుసుకోవడం శుభం). You are talking about the college day perhaps. (మీరు College Day ను గురించి మాట్లాడుతున్నట్లున్నారు? - well met = కలుసుకోవడం మంచిదయింది. conversation లో practise చేయండి)

Shyam: Yea, about the item we want to present. (అవును. ఆరోజు మేం ప్రదర్శించబోయే అంశం గురించి)

Ram: And what's that going to be? (ఏం ప్రదర్శించబోతున్నారు?)

Prem: We are yet to take a decision about it. (దాని గురించి ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి ఉంది)

Ram: OK. O, that reminds me. There will be a talk on 'Decision Making' by Prof. Nischai tomorrow at 6 at college. Are you coming? (అ, నాకు గుర్తొచ్చింది. - reminds me = గుర్తొచ్చి మాట్లాడేటప్పుడు అంటుంటాంకదా - 'అన్నట్లు గుర్తొచ్చింది', అని - దానికీది English. మీ conversation లో వాడండి. రేపు ఆరింటికి 'నిర్ణయక్రమం' అంశం గురించి Prof. నిశ్చయ్ మాట్లాడబోతున్నారు college లో. మీరు వస్తున్నారా?)

Shyam and

Prem: Oh, sure. No missing it. Prof. Nischai is very good at giving such talks. We will certainly make it. (అదెలా miss అవుతాం. అటువంటి విషయమీద చాలా బాగా మాట్లాడతాడు)

Ram: Just as our Principal is good at picking such experts. (అలాంటి నిపుణులను ఎంపిక చేయడంలో మన Principal లాగ)

Shyam: That's true.

Prem: You are right.

పై సంభాషణలో prepositions— about, on, at గమనించారు కదా. మనలో చాలామందికి తెలుసు, about అంటే గురించి అని. About the book = ఆ పుస్తకాన్ని గురించి.

a) మేం నిన్న అతడి గురించి paper లో చదివాం
We read about him in the paper.

b) వాళ్లు వాళ్ల school days గురించి మాట్లాడుకున్నారు
They talked about their school days.

c) దాని గురించి నాకేం గుర్తులేదు
I do not remember any thing about it.

on: కొంచెం పెద్ద, ముఖ్య విషయాలను గురించి అనేటప్పుడు on వాడతాం.
He is going to talk on decision making నిర్ణయ ప్రక్రియ గురించి.

a) మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని గురించి రాసిన వ్యాసం అది
It is essay on our democracy.

b) రైతుల ఆత్మహత్యల గురించి నివేదిక అది
It is a report on farmers suicides.

ప్రశ్న: Direct నుంచి Indirect speech లోకి మార్చేటప్పుడు Interrogative sentence లలో if లేదా whether వస్తుంది. కాని if ఎప్పుడు వాడాలి? whether ఎప్పుడు వాడాలి తెలియజేయగలరు. Synthesis of sentences (so-that/ neither nor, not only but also) ఉపయోగించే పద్ధతులు వివరించగలరు.

- ఎల్.దుర్గాప్రసాద్,
విజయవాడ

జవాబు: Direct నుంచి Indirect speech లోకి మార్చినప్పుడు, (Interrogative sentences లో) if అయినా, whether అయినా ఒకటే. Synthesis of sentences గురించి వివరిస్తాం.

at: 'at' ఉపయోగాలు ఇంతకు ముందు చాలా తెలుసుకున్నాంగదా. ఇప్పుడిది చూద్దాం.

Sekhar: How good are you at Telugu? (మీకు తెలుగు ఎంత బాగా వచ్చు?)

Sanjeev: Just give me some time. I will be as good at it as you are. (నాక్కాస్త time ఇవ్వు. నేను కూడా నీ అంత బాగా మాట్లాడతాను)

Sekhar: I am poor at Hindi (నాకు హిందీ రాదు)

Sanjeev: I am quick at picking up languages (భాషలు నాకు త్వరగా వస్తాయి)

మనం మొదటి సంభాషణలో చూశాంకదా.

a) He is good at giving such talks.

b) Our Principal is good at picking such experts.

good at - ఏదైనా ఒక విషయం బాగా తెలియడం.

Poor at Maths - Maths రాదు.

Quick at understanding

త్వరగా అర్థం చేసుకోగలగడం. ఇలాంటి చోట్లంతా ఆ గుణాలు, చర్యల తర్వాత 'at' వాడతాం.

a) అతడు పనులుచేసే విషయంలో జాప్యం చేస్తాడు
He is slow at doing things.

Sushma: Doesn't matter. (ఇది మీ conversations లో వాడుతుండండి) I am at leisure. (at leisure - ఖాళీ; pronunciation: లెజ. జ - measure లో లాగా, pleasure లో లాగా). What do you want?

Sumana: You are good at English, Please explain this lesson.

Sushma: I am good at English, but I am not so good at explaining.

the temple supervising some repairs. (వాడు గుడికి వెళ్ళాడు. ఈ రోజు శుక్రవారం కదా. ప్రతి శుక్రవారం వెళ్ళాడు. వాళ్ల Engineer friend కూడా అక్కడే ఉన్నాడు.)

Dad: Your mother needs some medicines. Perhaps the shop is open now. (అమ్మకు మందులు కావాలి. Shop తెరిచే ఉంటుందేమో?)

Amar: That shop is my friend's. He opens shop quite early. I think it is open

talking about..

b) అతడు Maths కు అసలు పనికిరాడు
He is hopeless at Maths.

c) అతడికి grammar రాదు
He is bad at grammar.

d) ఆమె పాటలో మా ఆందరిలో దిట్ట
She is the best of all of us at singing.

Now practise the following aloud in English:

Sushma: Hi, Sumana, ఏంటిలా వచ్చావు?

Sumana: నువ్వెంత busy గా ఉన్నావు?

Sushma: ఫర్వాలేదు. ఖాళీగానే ఉన్నా. ఏం కావాలి చెప్పు?

Sumana: నీకు English బాగావచ్చు కదా. ఈ lesson కాస్త explain చేయి.

Sushma: నాకు English బాగానే వచ్చు కాని Explain చేయడంలో నేనంత గొప్పకాదు.

Sumana: అర్థం చేసుకోవడంలో నేను కాస్త slow. మా teacher చాలా fast గా చెప్పింది. మా classmates చాలామంది త్వరగా నేర్చుకోగలరు.

Sushma: OK. నేను ప్రయత్నిస్తా. చూద్దాం నేనెంత బాగా చేయగలనో.

b) Pavan: ఆ మూవీ గురించి నీకేం తెలుసు?

Prakash: ఏ movie గురించి నువ్వడగడం?

Pavan: నవరంగ్ లో ఇప్పుడు ఆడుతున్న movie గురించి

Prakash: అది రాజకీయాలలో అవినీతిని గురించి అనుకుంటా.

Pavan: ఆ ఇప్పుడు గుర్తొచ్చింది. నిన్న paper లో ఈ అంశాన్ని గురించి నేనో పెద్ద వ్యాసం చదివా. అందులో కొన్ని lines ఈ చిత్రాన్ని గురించి కూడా ఉన్నాయి.

Prakash: నేనూ చదివా ఆ వ్యాసం. దాని రచయిత ఇటువంటి విశ్లేషణలో చాలా తెలివిగల వాడు. (విశ్లేషణ - analysis)

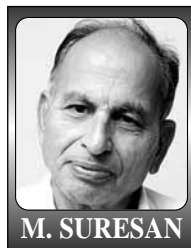
Pavan: వ్యాసాల విషయానికొస్తే, ఆ పత్రిక centre page articles అన్నీ బాగానే ఉంటాయి. అయితే అన్నీ రాజకీయాలను గురించే ఉంటాయి.

Answers

Sushma: Hi Sumana, What brings you here? (ఇది conversational expression. ఇది మీ conversation లో వాడండి)

Sumana: How busy are you now?

Sumana: I am a little slow at understanding things. Our teacher is fast. Many of my classmates are quick at learning.

M. SURESAN

Sushma: OK I'll try. Let us see how good I am at it.

b) Pavan: What do you know about the movie?

Prakash: What movie are you talking about?

Pavan: The one showing at Navrang. (Showing - ఆడడం. The movie is now showing at the theatre. ఒక సినిమా ఆడడం 'run' అని కూడా అంటారు. The movie ran for a hundred days)

Prakash: I think it's (it is) a movie about corruption in politics.

Pavan: Yes, that reminds me. I read an article in the paper on the same topic yesterday. (పత్రికలలో, magazines లో వ్యాసాలను articles అంటారు) There were some lines in it about this movie.

Prakash: I read it too. The writer is very clever at this kind of analysis.

Pavan: Talking about articles, (విషయానికొస్తే - talking about/ coming to) all the centre page articles in the paper are good. The trouble is, all of them are on politics.

Amar: Dad, I am starting for college. When will you be there? (నేను college కి వెళ్తున్నా. మీరెప్పుడుంటారు అక్కడ?)

Dad: You mean, at the college? (నువ్వనడం, college లోనా?) You know, mother is going to hospital. I am taking her there; after coming back from the hospital I will see you at the college. (అమ్మ hospital కు వెళుతోంది కదా. నేను తీసుకెళ్తున్నాను. Hospital నుంచి వచ్చిన తర్వాత college కువస్తాను.) Where is Arun? (అరుణ్ ఎక్కడ?)

Amar: He has gone to temple. You know today is friday. Every friday he goes to temple. His engineer friend is at

now. (ఆ shop మా friend ది. వాడు త్వరగానే తీస్తాడు. ఇప్పుడు తెరిచే ఉంటుందనుకుంటా)

పై సంభాషణలో మనం గమనించినది- ఒకే మాట ముందు, ఒక సందర్భంలో 'the' వాడడం, ఇంకో సందర్భంలో 'he' వాడకపోవడం. ఈ పరిస్థితి ముఖ్యంగా ప్రదేశాల ముందు వస్తుంది.

కొన్ని ప్రదేశాలు ప్రత్యేకంగా కొన్ని ఉపయోగాలకే పరిమితంగా ఉంటాయి. School, college, institution లాంటివి విద్యాభ్యాసానికి, విద్యా బోధనకు (learning and teaching) పరిమితం, ప్రత్యేకం. అలాగే hospital, clinic, nursing home లాంటివి వైద్యం పొందడానికి, వైద్యం చేయడానికి ప్రత్యేకం. ఇక temples, churches, mosques (masjids) లాంటివి పూజలకూ, ఆరాధనకూ, ప్రార్థనలకు ప్రత్యేక ప్రదేశాలు. ఈ ప్రదేశాల/ స్థలాల ప్రత్యేక ఉపయోగాలు ప్రస్తావిస్తున్నప్పుడు 'the' రాదు.

I	A	B
Students/ lecturers/ professors...	go to / are at	school, college, university etc.

A కింద చెప్పిన వాళ్లందరూ B కింద చెప్పిన చోట్లకు వాటి ప్రత్యేక ఉపయోగం కోసం వెళ్తారు కాబట్టి, school, college, etc ముందు 'the' రాదు. మిగతా వాళ్లు, అంటే schools, colleges, etc ఉపయోగంతో సంబంధంలేనివాళ్లు, go to/ are at the school/ college etc.

A student goes to college/ their parents go to the college. (to meet the principal, pay the fees, etc)

II భక్తులు (devotees), పూజారులు ప్రార్థన స్థలాలకు వెళతారు. They go to temple/ to church/ to mosque, etc.

ఇండాకటి సంభాషణలో, the engineer is at the temple to supervise some repairs అన్నాం. (అక్కడ ఆయన పూజకోసం వెళ్ళడం లేదు కదా)

III Doctors, nurses, patients go to hospital. వీళ్లందరికీ hospital తో పని కాబట్టి, hospital ముందు 'the' రాదు. ఇండాకటి సంభాషణలో Amar's father, after returning from the hospital అన్నాడు కదా. అంటే ఆయన అక్కడికి patient గానో, doctor గానో వెళ్ళడంలేదు అని కదా.

A patient is at hospital. Their friends and relatives go to the hospital to see.

ఇలాగే business persons విషయంలో open shop, close shop, are at shop. ఇతరులైతే go to the shop, are at the shop.

Karun: What's your brother, Kesav? (మీ brother ఏం చేస్తుంటాడు కేశవ్?)

Keshav: He goes to college. (అంటే- అతడు college student అన్న మాట. దీనినే 'He goes to college' అని ఇంకో విధంగా చెప్పడం.)

Aravind: When are you starting for college?
(College కు ఎప్పుడు బయల్దేరుతున్నావు?)

Bhanu: Why, as usual at 9.
(ఎం? మామూలుగానే తొమ్మిదింటికి)

Aravind: But yesterday you left even at 8.
(కాని నిన్న నువ్వు ఎనిమిదింటికే బయల్దేరావు కదా. Even at 8= at 8 itself = ఎనిమిదింటికే)

Bhanu: No, I started at 8, but it was not for college. I went to Suman's and from there, we two set out for college at 8.45.
(ఎనిమిదింటికి బయల్దేరింది, college కి కాదు. సుమన్ ఇంటికి. అక్కడ్నుంచి కలిసి college కి బయల్దేరాం) set out= బయల్దేరడం- conversation లో వాడండి.

Aravind: Have you sent for Bharat yet?
(భరత్ కోసం/ భరత్ కు కబురు పెట్టావా?)

Praphul: Too many visitors for you
(నీకోసం వచ్చేవాళ్లు మరీ ఎక్కువ)

3) For బయల్దేరడం, వెళ్ళడం, తయారవడం (prepare), తయారుగా ఉండడం (ready) లాంటి వాటిని తెలిపే verbs పక్కన వస్తుంది. పై సంభాషణలో-

a) start for, leave for, set out for (అన్నిటికీ అర్థం బయల్దేరడం అనే)
Delhi కి బయల్దేరడం / వెళ్ళడం
leave for Delhi (setout for Delhi)

b) prepare for the match; be ready for the match; practise for the match

4) Famous, well known, known, (పేరుపొందిన/ ప్రసిద్ధిచెందిన, etc) తర్వాత కూడా 'for' వస్తుంది.
Notorious for.

Practise the following:
Subha: (over phone) Hi Sobha, చాలా thanks
Sobha: ఎందుకు (for వాడండి)
Subha: నువ్వు మామిడి పండ్లు పంపినందుకు. ఎక్కడినుంచి అవి?

b) The names of things unique of their kind (Unique = ఏకైక - ఒక జాతికి చెందిన వస్తువు ఒకటే ఒకటయితే)

c) The names of rivers, seas, oceans, ranges of mountains, groups of islands, countries formed by groups of states. [Imp: No 'the' before the name of a single mountain/ single island]

d) Designations and offices (No 'the' before

b) తిన్నకొద్దీ లావెక్కుతాం = The more we eat, the fatter we become.

c) నడిచినకొద్దీ చురుగ్గా ఉంటావు = The more you walk, the more active you are.

d) ఎత్తు ఎక్కినకొద్దీ చలి ఎక్కువ = The higher you climb, the colder it is.

No.2: వ్యక్తుల పేర్ల ముందు, ఫలానా వస్తువు, ఫలానా చోట, పేర్ల (proper nouns) ముందు, the రాదు. అయితే ఇక్కడ The Amitab, The Sharook Khan ఎందుకన్నాం - వాళ్లలోని ముఖ్యమైన గుణాలు ఇంకొక రిలో ఉంటే, వాళ్లకు ఆ పేర్లన్నీ దాని ముందు 'the' పెడతాం.

1) ఈయన 21వ శతాబ్దపు గాంధీ -
He is the Gandhi of the 20th C.
(అంటే గాంధీగారి గుణాల్లో ఈయనకు చాలా ఉన్నాయి. గాంధీని తలపించజేస్తాడు అని)

2) He is the Bhima of class - వాడు ఆ class భీముడు.

Now Practise the Following:

a) Krishna: Hi Kumar ఇప్పటివరకు ఎక్కడున్నావు?
Kumar: భారత్ కు Hollywood లాంటిచోట.
Krishna: అంటే Mumbai లోనా?
Kumar: అవును. అక్కడ ఉన్నకొద్దీ ఇంకా ఉండాలనిపించింది. ఎంత బాగుందో Mumbai.
Krishna: ప్రకృతి సౌందర్యం (Beauty of Nature) కావాలంటే కాశ్మీర్. అది భారత్ కు Switzerland లాంటిది. అక్కడ Dal సరస్సులో Boat trip చాలా బాగుంటుంది. అక్కడ కూడా ఎంతసేపున్నా ఇంకా ఉండాలనిపిస్తుంది.

b) Prabhat: Hi Prakash, ఏంటి అలా దిగులుగా ఉన్నావు?
Prakash: మా మామయ్య వచ్చాడు. మా familyలో ఆయన శకుని లాంటివాడు.
Prabhat: ఏం అంత దుర్మార్గుడా?
Prakash: అలాంటి వాళ్లను గురించి ఎంత తక్కువ మాట్లాడితే అంత మంచిది.

ANSWERS:

a) Krishna: Hi Kumar, Where have you been?
Kumar: I was in the Hollywood of india
Krishna: You mean Mumbai?
Kumar: Yes, the more I stayed there, the more/ the longer I wanted to stay. How beautiful Mumbai is.
Krishna: If you talk of the beauty of nature, nothing to beat Kashmir (Kashmir ను కొట్టింది లేదు. Nothing to beat Kashmir). That is the Switzerland of India. The boat trip in the Dal lake is very pleasant. There too the more you stay, the more you want to stay.

b) Prabhat: Hi Prakash, you look sad
Prakash: My Uncle has come he is the Sakuni of our Family
Prabhat: Is he so bad?
Prakash: The less we talk about such people, the better for us.

What for?..

Bhanu : What for? (ఎందుకు? - సామాన్యంగా for what అని అనరు)

Aravind : Have you forgotten? We have got to practise for the match next week. (మరచిపోయావా? వచ్చేవారం Match కి practise చేసుకోవాలి కదా?)

Bhanu : He is in Chennai for his cousin's wedding. I'll (I will) call him today and tell him that we should prepare for the match.
(వాళ్ల cousin పెళ్ళికి చెన్నై వెళ్ళాడు. ఈవాళ్ల phone చేసి match కి ready అవాల్సి ఉందని చెప్తా)

Aravind: Tell him to start early. He is known for his game but notorious for his lack of time sense.
(త్వరగా రమ్మను. Game బాగా ఆడతాడని పేరుంది. అలాగే Time sense = punctuality = సమయపాలన లేదని పేరుంది.)

Notorious=నోటోరియస్- టా నొక్కిపలకాలి = చెడు ప్లకకు, చెడు గుణాలకు పేరు పొందడం. a notorious murderer= పేరు పొందిన హంతకుడు. Famous actor = ప్రసిద్ధ నటుడు)

పై సంభాషణలో for వాడకం చూడండి.

1) ఇంతకు ముందు చూశాం- ఒక వ్యవధి (period of time) ముందు for వస్తుంది- for 10 minutes (10 నిమిషాలుగా), for an hour (గంటగా), for 3 years (మూడేళ్లుగా) etc.

2) 'for' ముఖ్యంగా వాడడం- కోసం, ఉద్దేశించిన అనే అర్థాలతో.
పై సంభాషణలో

a) Send for Bharat = భరత్ కు / భరత్ కోసం
b) what for? = ఎందుకు / ఎందుకోసం
c) for the match = match కోసం/match కి (ఉద్దేశం)
d) for his cousin's marriage = cousin పెళ్ళికోసం/ పెళ్ళికి
e) మా నాన్న ఈ డ్రెస్ నాకు Delhi లో కొన్నారు = Dad bought this dress for me in Delhi. (నా కోసం/ నాకు ఉద్దేశించిన)
f) ఈ పుస్తకం రమేశ్ కు = This book is for Ramesh.
g) **Praphul:** some one has come for you.
(నీ కోసం ఎవరో వచ్చారు.)

Prasanth: for me? at this hour?
(నాకోసమా? ఈ టైంలోనా?)

SPOKEN ENGLISH

అంగ్లభాషణ 55

Sobha: విజయవాడ నుంచి. విజయవాడ ప్రసిద్ధికదా రసాలూ, బంగినపల్లి రకాలకు (రకాలు - varieties)

Subha: అయితే హైదరాబాద్ కు ఎప్పుడు బయలుదేరుతున్నావు? (Start వాడండి.)

Sobha: హైదరాబాద్? ఎందుకు?

Subha: నాతో రెండ్రోజులుండడానికి.

Sobha: మానాన్న ఈ రాత్రి ముంబయి వెళ్తున్నారు. ఆయన తిరిగొచ్చినతర్వాతే హైదరాబాద్ సంగతి ఆలోచిస్తాను. (Leave వాడండి). అమ్మ ఒంటరిగా ఉంటుంది కదా.

Subha: నువ్వు గనక వస్తే కనీసం వారం రోజులు ఉండాలని నా కోరిక.

Sobha: OK.

Answer:

Shubha: (over phone) Hi Sobha, Thanks a lot.

Sobha: What for?

Shubha: For sending me mangoes. Where are they from?

Sobha: From Vijayawada. You know Vijayawada is famous for the two varieties. Rasaalu and Banginapalli.

Shubha: Then when are you starting for Hyderabad?

Sobha: Hyderabad, what for?

Subha: To spend a few days with me/ for spending a few days with me.

Sobha: Dad is leaving for Mumbai tonight. Only after he returns, do I think of Hyderabad.

Subha: If you come I want you to be here for a week.

Sobha: Ok.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆
ఇప్పటివరకు కొన్ని lessons లో 'the' వాడకం గురించి నేర్చుకున్న విషయాలు సంగ్రహంగా:
We use 'the' before

a) The names of great and holy books (The Ramayanam, etc.)

designations and offices if you mention thereafter the name of the person)

e) before a countable singular, to talk of the whole class

f) the superlative degree of the adjective,

g) the comparative degree, when it is not followed by 'then'.

ఇప్పుడు చూడండి.

Manohar: Good morning Mahesh, why are you up so early? (ఎంతంత త్వరగా నిద్ర లేచావు? Up ఇక్కడ నిద్రలేపడం. చూడండి ఎంత simpleగా ఉందో. Conversation లో వాడండి).

Mahesh: I get up (am up) by this time every day. I go for a morning walk (నేనెప్పుడు ఈ timeకే లేచి నడుస్తాను).

Manohar: Walking is good. The longer you walk the stronger you are. (ఎంత దూరం నడిస్తే అంత బలం)

Mahesh: That's true. But my classmate Sudheer walks 6 kms every morning. And really he is the Amitab of our College. (మా classmate Sudheer రోజూ 6 Kms నడుస్తాడు. అతడు మా College అమితాబ్)

Manohar: Why so? (ఎందుకని?)

Mahesh: He is as tall as Amitab (అమితాబ్ అంత పొడుగు)

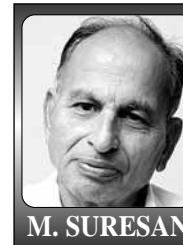
Manohar: And who is the Sharook Khan of your class?
(మీ class Sharook Khan ఎవరు?)

Mahesh: I haven't (have not) thought of it (దాని గురించి నేనాలోచించలేదు)

ఈ సంభాషణలో కొన్నిచోట్ల 'The' వాడం కదా!
The longer you walk, The stronger you are.
The Amitab of the College; The Sharook Khan.

No. 1: ఎంత చేస్తే అంత మంచిది. ఇలాంటి తెలుగు వాక్యాలను English లో చెప్పేప్పుడు Comparatives వాడతాం. వాటి ముందు 'the' తప్పక రావాలి.

a) ఆ సినిమా నీకు చూసిన కొద్దీ చూడాలనిపిస్తుంది.
The more you see it, the more you wish to see it.

M. SURESAN

Charan: Hi Chandra, how are you?
Chandra: Fine Thanks, how are you?
Charan: Same here. Thanks. Congrats.
 (Congrats = Congratulations కంగ్రాట్స్
 ట్యూలెంట్స్ - లెయ్ నొక్కి పలకండి =
 అభినందనలు)
Chandra: What on? (ఎందుకు?)
Charan: On your fine performance in the
 play yesterday.
 (నువ్వు నిన్న నాటకంలో చాలా బాగా చేసి
 నందుకు - నటించినందుకు)
Performance - పఫామన్స్ - ఫా నొక్కి
పలుకుతాం = ఏ వనైనా, ముఖ్యంగా
కొంచెం ముఖ్యమైన విషయాన్ని చేయడం
Performance in a play/ movie/
game/ as a leader = నాటకంలో/ సిని
మాలో/ నాయకుడిగా ఒకరి perform-
ance వారి నిర్వహణ/ పనితీరు. play=
ప్లేయ్ = ఆడడం మామూలుగా; నాటకం
అనే అర్థం కూడా ఉంది.

Chandra: Thank you.
Charan: Every one was commenting on
 your action only. They were all
 praise for you
Chandra: Oh, that's (that was nothing).
 Thanks any way. How's your
 practice of cricket going? Hope
 you will be on the college team for
 the finals. (అంతేలేదులే. కాని
 thanks. నీ cricket practice ఎలా
 ఉంది? College finals team లో
 నువ్వుంటావని ఆశిస్తున్నా)

Charan: Not so bad. Every thing depends
 on my game in the first two
 matches.
Chandra: And what are you going to do dur-
 ing the vacation?
 (సెలవుల్లో ఏం చేయబోతున్నావు?)
Charan: (I am going to) spend some time
 on bowling practice. (I) need to
 improve my bowling. (కొంత bowl-
 ing practice చేయాలి. నా bowling
 మెరుగుపరచుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది)

Chandra: Ok, then. Good luck, bye.
 (సరే, నీ అధ్యయనం బాగుండాలని కోరిక,
 వస్తామరి)

Charan: Bye
 పై సంభాషణలో preposition- 'on' వాడకం
 గమనించండి.
1) చరణ్ Congratulations చెప్పినప్పుడు,
చంద్ర: What on?
చరణ్: On your fine performance.
2) commenting on
3) on the college team
4) depends on
5) spend time on
 ఇవి preposition 'on' వాడే కొన్ని సందర్భాలు.
1) Congratulations (Congrats అని కూడా
అంటారు) తర్వాత ఎప్పుడూ On.

- a) నీవు మంచి మార్కులు తెచ్చుకున్నందుకు అభినందనలు = congratulations/ congrats on your good marks.
 Congratulations = ఎవరైనా ఏదైనా సాధించినప్పుడు చెప్పేది. దానికి బదులుగా thanks చెప్తాం.
 - b) నువ్వు ఎన్నికైనందుకు Congrats
 Congrats on your election.
 - c) చాలా బాగా నటించినందుకు congrats
 Congrats on your excellent action/ performance.
 - d) Congress చాలా బాగా గెలిచినందుకు con-
 grats. Congrats to congress on its excel-
 lent performance in the elections.
 (Performance వాడకం గమనించండి)
- 2) Comment on: Comment అంటే వ్యాఖ్యలు**
చేయడం/అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చడం. Comment
తర్వాత కూడా 'on'.
- a) ఎప్పుడూ ఇతరులను గురించి ఏదో ఒకటి అంటుంటాడు= He always on comments on others.
 make comments/ pass comments అని కూడా వాడతాం వ్యాఖ్యలు చేయడం అనే అర్థంతో.

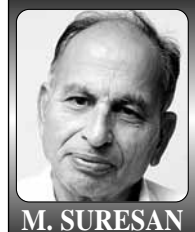
- a) వాడు ప్రతిదానికీ వాళ్ల అక్క మీద ఆధారపడతాడు
 He depends on his sister for every thing.
- b) పంటలు వర్షాన్ని బట్టి ఉంటాయి
 Crops depend on rains.
- c) అన్నీ డబ్బునుబట్టి కదా?
 Everything depends on money.
- d) విజయం శ్రమను బట్టి ఉంటుంది
 Success depends on hard work.

Mohan: మామూలుగా ఆడవాళ్లు బట్టల మీద ఎక్కువ డబ్బు, ఇంకా ఎక్కువ time వృధా చేస్తుంటారు. అంతకంటే ఎక్కువ time అలంకరణలో.
Girija and Sailaja: నువ్వు మా మీద comments చేస్తున్నట్లు.
b) Lakshman: ఎప్పుడు బయల్దేరుదాం?
Madhu: అంతా నీ మీద ఆధారపడి ఉంది. నువ్వెప్పుడు ready అయితే అప్పుడే.

on the campus..

SPOKEN ENGLISH అంగ్లభాషణ 56

- b) అతనెప్పుడూ ఇతరులను గురించి వ్యాఖ్యానించడు
 He never comments/ makes comments/ passes comments on others.
- c) ఇతరుల performance గురించి వ్యాఖ్యలు చేయడం సులభమే. కాని అదే మనం ఆ పని ఎంత వరకు చేస్తాం అనేది ప్రశ్న.
 It's (It is) easy to comment/ pass comments/ make comments on others' performance but how well we do a thing is the question.
- 3) On the team. team లో. ఇంతకుముందు తెలుసుకున్నాం. తెలుగులో 'లో' (in అర్థంతో) వాడే చాలాచోట్ల English లో on వస్తుంది. జాబితాలో = on the list; హాజర్ పట్టిలో = on the rolls, ఆవరణలో = on the premises; విద్యాలయ ఆవరణలో = on the campus, etc.
- a) నిన్ను team లో చేర్చుకోం
 We do not take you on the team.
- b) జాబితాలో అతడి పేరు మొదటిది
 His name is first on the list.
- c) నా ఆవరణలో నేనిలాంటివి సమ్మతించను
 I do not allow such things on my premises.
- d) అది College ఆవరణలో జరగలేదు
 It did not happen on the campus.
- 4) Depend on = ఇది చాలా common. చాలా మందికి తెలుసు depend = ఆధారపడడం. తెలుగులో కూడా ఒకదాని/ ఒకరిమీద ఆధారపడడం అంటారు కదా. English లోనూ అంతే. Depend తర్వాత ఎప్పుడూ 'on'.

- 5) Spend on: ఇది చాలా ముఖ్యం.
 Spend = ఖర్చుపెట్టడం. గడపడం (రోజులూ, సమయం అయితే)
 - a) వాడా ఇంటిమీద చాలా ఖర్చు పెట్టాడు
 He has spent a lot (of money) on the house.
 - b) నేను రోజూ రెండుగంటలు వ్యాయామం చేస్తాను
 I spend two hours (every day) on exercise.
 - c) పోయినవారం అంతా practice లోనే గడిపాడు
 He spent the whole of last week on practice.
 - d) అనిల్ ఎప్పుడూ బట్టలకు ఎక్కువ ఖర్చు పెడతాడు
 Anil spends a lot (of money) on clothes.
 Spend తర్వాత on లాగానే, waste తర్వాత కూడా on.
 - e) TV చూస్తూ time వృధా చేస్తాడు
 He wastes time on the TV/watching the TV.
 - f) చాలాసేపు friends తో time వృధా చేస్తాడు
 He wastes time/ a lot of time on friends.
- Now practise the following in English:**
- a) **Girija:** నువ్వు ఆ dress ఎంత పెట్టి కొన్నావ్?
 (Spend వాడండి)
 - Sailaja:** 2500 రూపాయలు. అదంత చేస్తుంది కదా?
 - Girija:** కనీసం 400 రూపాయలు దాని మీద వృధా అనుకుంటా. నేనయితే 2000 రూపాయల కంటే పెట్టను.
 - Sailaja:** కనీసం రెండు గంటలు పట్టింది selection కు. (spend, I తో వాడండి)

Lakshman: కొంత late అయినా ఫర్వాలేదులే. మన పేర్లు జాబితాలో చివర కదా ఉన్నాయి. మన పేర్లు పిలిచేటప్పటికీ మనం చేరుకుంటాం.
Madhu: మనం కాక ఇంకా టీంలో చేరడానికి ఎవరోస్తున్నారా?
Lakshman: నీ ఎంపిక కచ్చితం. దానికి congrats. మరి నా సంగతింకా తెలీదు.
Lakshmi: ఈ selections ఎక్కడ జరగనున్నాయి?
Lakshman: మా College campus లోనే.
Answers:
a) Girija: How much did you spend on the dress?
Sailaja: I spent Rs. 2500/- on it. Isn't (is not) it worth so much?
 (worth = విలువ; is worth = విలువ ఉండడం తెలుగులో అంత విలువ చేయడం / చేయక పోవడం = Worth/ not worth. The movie is not worth half the price of the ticket = ఆ సినిమా ticket కు పెట్టిన డబ్బులో సగమంత కూడా చేయదు. Waste.)
Girija: I think you wasted at least Rs. 400. I won't (will not) spend more than Rs. 2000/- on it.
Sailaja: I spent at least two hours on that selection.
Mohan: Generally women waste a lot (of money), a lot more of time, on dresses, and still more on make up (still = ఇంకా).
Girija and Sailaja: Just as you are commenting on us.
b) Lakshman: When shall we start?
Madhu: (Everything) depends on you, whenever you are ready.
Lakshman: Doesn't matter if we are late.
 Doesn't (does not) matter = ఫర్వాలేదు.
 Conversationలో practise చేయండి.
 Our names are the last on the list. We shall be able to reach by the time our turn comes.
Madhu: Who else (ఇంకెవరు) is coming to be on the team?
Lakshman: Your selection is definite (కచ్చితం). Congrats on that. I don't know about my position (position = పరిస్థితి/ సంగతి)
Lakshmi: Where are the selections?
Lakshman: On our college campus.

ప్రశ్న: Home, House, Residence - ఈ మూడు పదాల అర్థాల్లో భేదాలేమిటి? వీటిని ఎప్పుడెప్పుడు ఎలా ఉపయోగించాలో వివరించగలరు.
 - చలవాది సుబ్రహ్మణ్యం, మచిలీపట్నం

జవాబు: I. Home- మనం, మన కుటుంబసభ్యులతో నివసించే ఇల్లు home. ఎవరైనా వారి తల్లిదండ్రులతో, అన్నదమ్ములతో, అక్కచెల్లెళ్లతో ఉండేది-home. సామాన్యంగా home ముందు చాలా సందర్భాల్లో my, your, his, her, etc. వాడనక్కరలేదు.
 I am going home
 ఇంటికెళ్తున్నాను. (to my home అనం)
 He went home an hour ago
 గంట క్రితం ఇంటికెళ్లాడు. (His home అనక్కరలేదు)

Home, house - ఏమిటి తేడా?
 ఎవరి ఇంటిని గురించి మాట్లాడుతున్నామో వాళ్ల ఇల్లు home.
 Home అంటే స్వస్థలం అనే అర్థం కూడా ఉంది.
 My home is Nellore. మా స్వస్థలం నెల్లూరు.
 He left his books at home
 వాడు వాడి books ను (వాడి) ఇంట్లో వదిలేశాడు.
 3) Home = దేశం. His home is England.
 4) Home = దేశీయ. Minister for home affairs. (దేశీయ- అంతర్గత వ్యవహారాల మంత్రి)
 5) at home and abroad = స్వదేశంలో, విదేశాల్లో.
 6) Old age Home, Home for the blind- ఇలాంటి చోట్ల 'ఆశ్రయం'.
 II. House = ఏ ఇంటినైనా house అంటారు.
 He bought a house last year
 గత సంవత్సరం ఇల్లు కొన్నాడు.

She has two houses in Hyderabad, and one in Vijayawada = ఆమెకు హైదరాబాద్ లో రెండిళ్లు, విజయవాడలో ఒక ఇల్లు ఉన్నాయి. But She lives in Guntur. Her home there is very close to the station = ఆమె ఉండేది మాత్రం Gunturలో. ఆమె ఇల్లు (నివాసం) గుంటూరులో. House ను, business house, The House of Tatas- లాంటి సందర్భాల్లో వ్యాపార నిలయం అనే అర్థంతో వాడతారు.
 III. Residence: ఇది కొంచెం formal. Phone numbers, address లు మన ఇంటిని చెప్పేటప్పుడు వాడతారు. Residence phone no; Residential address (office phone no; office address కు భిన్నంగా). ఇక్కడకూడా home phone no./ address అనవచ్చు.
 కొంచెం హాదాగల వ్యక్తుల నివాసాలనే Residence అనడం సబబు- The Prime Minister's residence, The governor's residence, etc.

Sheriff: Peter, Who are you waiting for?
ఎవరి కోసం చూస్తున్నావు?

Peter: For sagar. I've (I have) asked him for some information and a few books.
సాగర్ కోసం. వాణ్ని నేను ఏదో సమాచారం, కొన్ని పుస్తకాలు అడిగాను.

Sheriff: You have waited for an hour now. He hasn't even phoned you.
నువ్వు అతని కోసం గంటగా చూస్తున్నావు కదా. నీకు Phone కూడా చేయలేదు మరి.

Peter: I am sure he will come. Any way, let's hope for the best. I need the books badly.
వాడు వస్తాడనే నా నమ్మకం. ఏదేమైనా మంచి ఆశిద్దాం. నాకా పుస్తకాలు చాలా అవసరం.
(need badly = చాలా అవసరం)

Sheriff: How long more are you going to wait? It's already time for dinner.
ఇంకెంతసేపు చూస్తావు? ఇప్పటికే భోజన సమయం అయింది కదా?

His parents are waiting for their daughter's marriage. Once that is over, they will marry him off.

d) నాకు ఆకలిస్తోంది. ఇంకెంతసేపూ భోజనానికి wait చేయలేను.
I'm (I am) very hungry. I am not able to wait for the meal any more.
Wait for = await. అయితే await కొంచెం గ్రాంథికం. conversation లో wait for మెరుగు.

2) Ask for: ఎవరినైనా ఏదైనా అడగడం

a) వాణ్ని సహాయం అడిగాను. వాడు చేయలేదు.
I asked (him) for his help. But he did not help me.

b) అతణ్ని ఆమె కొన్ని పుస్తకాలు అడిగింది
She asked him for some books.

a) I am looking for a good book on Spoken English
Spoken English మీద మంచి పుస్తకం కోసం చూస్తున్నాను. వెదుకుతున్నాను.

b) What are you looking for?
దేనికోసం చూస్తున్నావ్/ వెదుకుతున్నావ్?

c) అతడికోసం ఇక్కడ చూడడం నిరుపయోగం. ఇది అతడు College కు వెళ్ళే time
No use looking for him here. It's the time for his college.

Samrat: రచయిత ఎవరు?
(రచయిత = author/ writer)

Sarat: అతడు కూడా ఓ సైనికుడే. అతడి పేరు John stall.

Samrat: నిజంగా అంత గొప్ప పుస్తకమా?

Sarat: నీకది చదివినకొద్దీ చదవాలనిపిస్తుంది.
దాన్ని చదవడం ఓ అరుదైన అనుభవం (అరుదైన = rare)

b) Chakri: నీ దగ్గర pen ఉందా?

Charan: ఉంది. నీకు కావాలా?

Chakri: నా pen refill అయిపోయింది.
Assignment complete చేయలేదు నేను.

Charan: Assignment?

Chakri: అవును. Physics లో ఓ chapter మీద.

Charan: నాక్కూడా pen అవసరం. ఇక్కడ ఏ shop లో వైనా refill తెచ్చుకోవచ్చు/ దొరుకుతుంది.

Chakri: ఆ సలహాకు thanks.

Answers:

a) Sarat: Have you read the book on the table?

Samrat: What's the book on?

Sarat: It's (It is) on an important event/ episode in World War II. This is one of the best books on the subject.

Samrat: Who is the Writer?

Sarat: He was also a soldier. Name, John stall.

Samrat: Is it such a great book?

Sarat: The more you read it, the more you feel like reading it. Reading it is a rare experience.

b) Chakri: Have you a pen?

Charan: I have. Do you want it?

Chakri: My refill is/ has gone dry (has run out of ink - is dry/ has gone dry - దాన్నో ink అయిపోయింది = run out of ink). I have not (haven't) completed my assignment.

Charan: Assignment?

Chakri: Yes. It's on a chapter in Physics.

Charan: I need the pen too. You get a refill in any of the shops here. (Refills are available in any of the shops here.)

Chakri: Thank you for the advice.

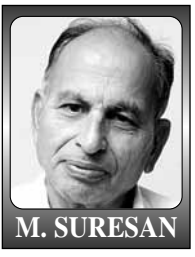
Have you a pen?

Peter: I told him to be here for dinner. So I'm sure he will come in a few minutes. Ah, look, here he comes. Hi, Sagar, why the delay?

భోజనానికి రమ్మన్నాను వాడిని. కాబట్టి కాస్త పటిలో వచ్చేస్తాడనే నమ్మకం నాకుంది. అదిగో మాటల్లోనే వచ్చేశాడు. ఏంటి సాగర్, ఎందుకాలస్యం?

అయితే ప్రశ్నలు అడగడం అనే అర్థంతో, ఒక పని చేయమనే అర్థంతో ask తర్వాత for రాదు.

ఉదా: I asked him a few questions
కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగాను.
She asked her friend to wait
కాసేపు ఉండమని అడిగింది.

Sagar: Looking for an auto took all my time.
ఆటో కోసం చూస్తున్నందువల్ల ఆలస్యమైంది.
పై సంభాషణలో preposition 'for' వాడకం గమనించండి. 1) Waiting for 2) asked for 3) hope for 4) time for 5) look for. ఇదివరలో for కు ఉన్న అర్థాలూ, ఉపయోగాలూ కొన్ని చూశాం.

English ఎక్కువ వాడకం ఉన్న prepositions లో for ఒకటి. అందుకని దాని ఉపయోగాలు సరిగా తెలుసుకుని conversation లో వాడితే మన conversation effective గా ఉంటుంది.

1. Wait for: ఒకరి కోసం, ఒక వస్తువు, సంఘటన కోసం వేచి చూడడం.
Wait for me, please
కాస్త నాకోసం చూడవా?

a) Train కోసం చూస్తున్నాం
We are waiting for the train

b) Exams అయిపోయే వరకు చూద్దాం
Let's wait for the exams to be over
(Let's wait till the exams are over)

c) వాడి తల్లిదండ్రులు వాళ్ళమ్మాయి పెళ్లి కోసం కామ కొని ఉన్నారు. అయిపోతే వాడికి చేసేస్తారు.

They asked me why I was there
నేనక్కడ ఎందుకున్నానని వాళ్లు నన్నడిగారు.
పై సందర్భాల్లో ask తర్వాత for రాదు.

3) hope for: దేనినైనా ఆశించడం. hope తర్వాత for అవసరం.

a) మంచి జరుగుతుందనే ఆశిద్దాం. let's (let us) hope for the best.

b) They hope for an early appointment.
త్వరలో ఓ ఉద్యోగం వస్తుందని ఆశిస్తున్నారు.
అయితే hope తర్వాత 'that' తో begin అయ్యే మాటలు వస్తే for రాదు.

c) He hopes that he will get the job

4) time for: దేనినైనా time వచ్చేసింది/అయింది అనడానికి time for అంటారు. ఇది చాలా Common.

a) It's time for dinner (Dinner time అయింది)

b) Time has come for us to leave
మనం బయల్దేరాల్సిన time అయింది
అలాగే time for breakfast, for dinner, etc.

5) Look for: వెదకడం

Practise the following:

Suman: ఎవరికోసం చూస్తున్నావు?

Suresh: College bus కోసం.

Suman: నేను విష్ణు కోసం చూస్తున్నాను. అతడు నన్నుకొంత డబ్బు అడిగాడు.

Suresh: వాడిక్కడ ఉండాల్సిన time అయింది. వస్తాడేమో రెండు మూడు నిమిషాలకు.

Suman: వాళ్ల నాన్న రెండు మూడు రోజుల్లో పంపే డబ్బు కోసం చూస్తున్నాడు. (Wait వాడండి)

Suresh: వాడేదో job కు apply చేసినట్లున్నాడు. Next week orders వస్తాయని ఆశిస్తున్నాడు.

Answer:

Suman: Who are you waiting for?

Suresh: For the college bus.

Suman: I am waiting for Vishnu. He has asked me for some money.

Suresh: (It is) time for him to be here. Perhaps he will be here in a few minutes.

Suman: He is waiting for the money his dad will send him in two or three days.

Suresh: He has applied for a job. He hopes for the orders next week.

2) ఈ కిందివి a/ an, the కి సంబంధించినవి. Practise చేయండి.

a) Sarat: ఆ table మీద ఉన్న పుస్తకం చదివావా?

Samrat: దేనికి సంబంధించిన పుస్తకం అది?

Sarat: రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలోని ఓ ముఖ్యమైన సంఘటన గురించి. ఆ అంశం మీద పుస్తకాలలో ఇది best.

ప్రశ్న: Below, beneath ల సరియైన అర్థాలను తెలిపి, వాటిని వాడే సందర్భాలను; అలాగే Famous, Popular ల సరియైన అర్థాలను తెలిపి, వాటిని వాడే సందర్భాలను వివరించండి.
- కె.వంశీకృష్ణ, పరకాల, వరంగల్ జిల్లా

జవాబు: Below, beneath ల తేడా త్వరలో వివరిస్తాం.
Famous అంటే ప్రసిద్ధికెక్కిన, ప్రఖ్యాతి చెందిన. అంటే ప్రజానీకంలో చాలామందికి తెలిసిన, చాలామంది విని ఉన్న అని.
Abdul Kalam is a famous scientist = ఆయన ప్రసిద్ధి చెందిన శాస్త్రవేత్త - చాలామందికి, శాస్త్రంతో సంబంధంలేని వాళ్లకు కూడా ఆయన గురించి తెలుసు- ఆయన గురించి విని ఉన్నారు అని.

Famous.. Popular.. అంటే?

popular అంటే ప్రజాభిమానం కల అని. famous అన్న పుస్తకం తెలిసి, విని ఉండటానికి ప్రాధాన్యం తక్కువ. 'popular' లో ఒక రంగంలో రాణించినవారిని ఆ వర్గానికి సంబంధించిన ప్రజలు అభిమానించడం, ఇష్టపడడం. ప్రసిద్ధికెక్కిన వాళ్ల/ వాటి పట్ల మనకు ఇష్టానికంటే, మెప్పు, గౌరవం ఎక్కువ. Popular అయిన వ్యక్తులను మనం ఇష్టపడతాం, వాళ్లను గురించి ఇతర రంగాల వాళ్లకు తెలియకపోవచ్చు.

A famous movie star - ప్రసిద్ధికెక్కిన సినిమాతార- సినిమాలను గురించి అంతగా తెలియని/ interest లేని వాళ్లకు అతడి/ ఆమె గురించి తెలుసు.

A popular movie star- ప్రజాభిమానం పొందిన తార- సినిమాలను గురించి తెలిసినవాళ్లూ, సినిమాలు బాగా చూసే వాళ్లు ఇష్టపడే తారలు.
ఓ cinema star, famous, popular రెండూ కావచ్చు పరభాషా చిత్రాల గొప్ప actor లను గురించి మనకు తెలిస్తే వాళ్లు famous. మన భాషా చిత్రాల గొప్పతారలు, మనం అభిమానించేవాళ్లు popular stars.
A famous song - అందరూ మెచ్చుకొనే పాట.
A popular song- అందరూ అభిమానించే, అంటే కొద్దిగా 'mass' song అని.
Tendulkar is a famous cricketer- ఇక్కడ popular అనం కదా.

Anil: Hi, Trishal, where were you last evening?
(నిన్న సాయంత్రం ఎక్కడున్నావు?)

Trishal: Most of the time at home.
(నిన్న ఎక్కువసేపు ఇంట్లోనే ఉన్నా)

Why, what's the matter?
(ఏంటి విషయం?)

Anil: But Sunil told me he had seen you going somewhere
(అయితే నువ్వెక్కడికో వెళ్తుండడం చూశానని Sunil చెప్పాడు)

Trishal: He seen me on my way to the station to receive my uncle. But by the time I reached the station the train had left. My uncle too had waited for me for 10 minutes. Seeing that I had not come, he started for home on his own.
(నేను మా uncle కోసం station కు వెళ్తున్నప్పుడు చూశాడు. అయితే నేను station కు వెళ్ళేసరికే train వచ్చి వెళ్ళిపోయింది. మా uncle కూడా నా కోసం 10 నిమిషాలు చూసి ఇంటికి బయల్దేరాడు)

But why did you want to see me?
(అయితే నువ్వు నన్నెందుకు కలవాలనుకున్నావు?)

Anil: I wanted that book on computers from you.
(నీ దగ్గర నుంచి ఆ computer book తీసుకోవాలనుకున్నా)

Trishal: I am sorry, I don't have it. I had kept it for only two days till the day before when I returned it to the library.
(నా దగ్గర లేదీవుడు, రెండ్రోజులు ఉంచుకుని మొన్ననే library లో ఇచ్చేశా.)

పై సందర్భాల్లోని verbs: had seen, had left, had waited, had come, had kept ఇవన్నీ కూడా had + past participle form లో ఉన్నాయి కదా. ఇంతవరకు ఈ form of verb ను మనం ఈ lessons లో చూడలేదు. ఈ verb form: had + past participle. దీన్నే past perfect tense అంటారు. దీని ఉపయోగం చూద్దాం:

a) Sunil told me he had seen you. ఇక్కడ two past actions (గతంలో జరిగిన రెండు పనులు- ఒకటి Sunil నిన్ను చూడడం, ఆ విషయం నాతో చెప్పడం) ఉన్నాయి. ఆందులో ఒకటి ముందు, ఇంకోటి తర్వాతకదా. Sunil, Trishal ను చూడడం ముందు, ఆ విషయం Anil తో చెప్పడం తర్వాత కదా. ఇక్కడ ముందు జరిగిన పని Sunil, Trishal ను చూడడం, had seen - had + past participle form లో ఉండడం గమనించాలి మనం. అంటే రెండు past actions లో ఒకటి ముందు, ఇంకోటి తర్వాత జరిగితే, ముందు జరిగిన past action ఎప్పుడూ had + past participle form లో ఉంటుంది.

ఇంకా చూడండి:

b) By the time I reached the station, the train had left. నేను station చేరేసరికి, train వెళ్ళిపోయింది. Train వెళ్ళిపోవడం ముందూ, నేను station చేరడం తర్వాత, కాబట్టి the train had left.

c) My uncle too had waited for me for ten minutes - నా కోసం 10 నిమిషాలు చూసి, తర్వాత ఇంటికి బయల్దేరాడు, had waited - had + pp

d) Seeing that I had not come - నేను రాలేదని చూసి, he started for home. నేను రాకపోవడం, earlier past action, కాబట్టి had come - had + past participle.

e) I had kept it for two days... when I returned it to the library. ఇక్కడ కూడా had kept - had + past participle (pp) ముందర జరిగిన past action ను తెలియజేస్తోంది కదా. ఇక్కడ మనం తెలుసుకున్న ముఖ్య విషయం: had + past participle always expresses the earlier of two past actions.

ఈ కింది రెండూ పోల్చండి:

a) The Moghuls had ruled India before the British ruled it (British వారికంటే ముందు మొగలులు భారత్ ను పాలించారు. had ruled, ruled).

b) India had been under Moghul rule before it was under British rule (British పాలనలో ఉండే ముందు, Moghul పాలనలో ఉండేది). ఇంతవరకూ, ఈ lesson లో మనం తెలుసుకున్న

Lakshmi: ఇంకా కొన్ని ఉన్నాయి. మనం వెళ్ళి చూద్దాం పద.

b) Pratap: Hi Pramod, నువ్వు bike కొన్నావని Prasanth చెప్పాడు నాతో, మొన్నను కంటా.

Pramod: ఇంకా కొనలేదు. కొనాలని అనుకుంటున్నా.

Pratap: మీ cousin bike కొంటున్నావా?

Pramod: లేదు. నిన్ననే తెలిసింది, వాడది అమ్మేశాడని.

He had been an actor

SPOKEN ENGLISH ఆంగ్లభాషణ 58

a) వాడు pass అయ్యాడని నాతో చెప్పాడు.
He told me that he had passed. (pass అవడం ముందూ, చెప్పడం తర్వాత కదా. కాబట్టి ముందరి past action, had + passed (had + pp))

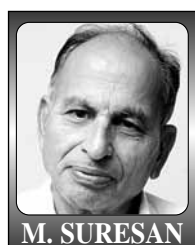
b) ఆమె పెళ్ళికి ముందు teacher గా పనిచేసింది.
She had worked as teacher before she got married.
had + pp కి సంబంధించిన 'be' form had been. మనకు తెలుసుకదా, 'be' form ఎప్పుడూ ఉండడాన్ని తెలుపుతుంది.

ఈ కింది రెండూ పోల్చండి:

a) NTR had acted in movies before he entered politics (politics లో ప్రవేశించే ముందు, సినిమాల్లో నటించాడు. నటించడం - ఇది action (చర్య). ముందు జరిగిన past action కాబట్టి, had acted - had + past participle)

b) NTR had been an actor before he was a CM (CM గా ఉండే ముందు, actor గా ఉన్నాడు).
ఇక్కడ verbs - had been, was. ఈ రెండూ కూడా 'be' forms డా. అందుకనే, he was a CM - (ఒకప్పుడు) CM గా ఉండేవారు (ఇప్పుడు లేరు). అంతకుముందు actor - కాబట్టి had been an actor.

verbs: had been (be form - గతంలో ఉన్న రెండు విషయాలలో ముందర ఉన్న విషయాన్ని చెప్పండి), had + pp (action - గతంలో జరిగిన రెండు పనుల్లో మొదటి పనిని తెలిపే దుకు వాడతాం)

a) వ్యాపారం ప్రారంభించేముందు ఆయన teacher గా ఉండేవాడు = He had been a teacher before he started business.

b) Lawyer గా practice ప్రారంభించే ముందు rail-ways లో పనిచేశారు = He had worked/ He had been (ఉన్నారు) in the railways before he started practising as a lawyer.

c) వాళ్ళ sisters పెళ్ళి అయ్యేంతవరకు unmarried గానే ఉన్నాడు = He had been unmarried until his sisters got married.

Now practise the following in English.

a) Lakshmi: Hi Ajitha ఎప్పుడు తిరిగొచ్చావు? మీ ఇంటికి నేను నిన్న phone చేస్తే మీ అమ్మ నువ్వింకా రాలేదని చెప్పింది.

Ajitha: అవును. నువ్వు phone చేసిన అరగంట తర్వాత నేను ఇంటికి చేరాను. ఏంటి విషయం?

Lakshmi: లీల ముంజై నుంచి కొన్ని చీరలు తెచ్చానని చెప్పింది నిన్న. మనం వెళ్లి చూద్దామా?

Ajitha: ఇప్పటికే చాలా ఇచ్చేశానని మొన్ననే చెప్పింది నాతో.

Pratap: ఎవరికి?

Pramod: వాడి పాత bike ను కొత్త bike తో exchange చేసుకున్నానని చెప్పాడు.

Answers:

a) Lakshmi: Hi Ajitha, when did you return?
When I phoned yesterday your mother told me you had not returned yet.

Ajitha: That's right. I arrived half an hour after you had phone. What's the matter?

Lakshmi: Leela told me yesterday she had brought some sarees from Mumbai. How about seeing them?

Ajitha: She told me the day before she had given away most of them.

Lakshmi: Still some more are there. Let's go and see.

b) Pratap: Prasanth told me that you had bought a bike. I think, the day before (yesterday).

Pramod: Not yet. I think of buying one.

Pratap: (Are you) buying your cousin's bike?

Pramod: No. Only yesterday I came to know he had sold it off.

Pratap: Who to?

Pramod: He told me he had exchanged his old bike for a new one.

ప్రశ్న: 1) Would you come please?
Could you come please?
ఈ రెండింటికి తేడా ఏమిటి? would - past tense of will కదా. ఇక్కడ would, could ఎందుకు ఉపయోగించారు?

2) Sell this vehicle off (Active Voice),
What does she want (Active Voice). వీటిని Passive Voice లో ఏ విధంగా రాయాలో వివరించగలరు.

3) The function went off well అంటే అర్థం తెలియజేస్తూ, went off లాంటి వాటికి అర్థాలు ఎక్కడ, ఎలాంటి పుస్తకాల్లో ఉంటాయో తెలియజేయగలరు.

- అంతటి పెంచలయ్యి,
రాజంపేట.

జవాబు:

1) would, should, could గురించి త్వరలో తెలుసుకుంటారు. could you come please? అనేది, 'would you come please' కన్నా ఎక్కువ మర్యాద సూచించే request. అయితే would you come,

please? అనేది more formal (ఎక్కువ లాంఛనప్రాయం, could కంటే). అంటే మనకంతగా పరిచయం లేని, మనం గౌరవించే వ్యక్తులను చేసే request.

2) sell this vehicle off. దీనికి passive voice - Let this vehicle be sold off.
What does she want కు passive - what is wanted by her. కొన్ని సందర్భాల్లోనే తప్ప ఇటువంటి sentences active లో ఉంటేనే natural గా ఉంటుంది.

3) went off well - అంటే బాగా జరిగింది అని. ఇటువంటి phrases కు అర్థం oxford/ longman's లాంటి మంచి dictionaries లో, 'go' కింద చూడండి.

ప్రశ్న: English Newspapers లో Headlines అన్నీ simple present tense లో రాస్తారెందుకని? అవన్నీ జరిగిపోయిన విషయాలు కదా!

2) Could కి would కి difference ఏమిటి? వాటిని ఏయే సందర్భాల్లో use చేయవచ్చు?

- పి.గణేశ్, కాకినాడ.

జవాబు:

1) చాలా మంచి question. English కు ఉన్న ప్రత్యేక లక్షణం, historic present. అంటే గతంలో జరిగినవాటికి కూడా present tense (simple) వాడడం. ఇది newspaper headlines లో ఎక్కువ.
Prime Minister Inaugurates the conference.
ఇక్కడ Inaugurates అంటే చేస్తున్నారనీ కాదూ, చేయబోతున్నారనీ కాదు. చేసేశారని. ఇది English లో తప్పకాదు.
Here was I already late to the station. Just then my brother comes with the news that I have forgotten my ticket. ఇక్కడ comes తప్పకాదు. effect కోసం వాడతారు.

2) could, would గురించి సవివరంగా తెలుసుకుంటారు.

Sivaram: Hi Unni, what's new?
(పలకరింపు మాట ఇది. Practice it in your conversation)

Unni: Have you seen Kiran of late?
కిరణ్ ను ఈ మధ్య ఏమన్నా చూశావా?
(of late = lately = ఈ మధ్య)

Sivaram: No, yesterday I did go to Kiran's. But by the time I reached there, he had gone out. I missed him by minutes.
లేదు. నిన్ను వాళ్ళింటికే వెళ్ళాను. కానీ నేను వెళ్ళేటప్పటికే అతడు బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. అతడిని కొన్ని నిమిషాల తేడాతో miss అయ్యాను.

Unni: Why did you want to see him?
ఎందుకొక్కొక్క వాళ్ళింటికీ?

Sivaram: He had promised to lend me the CDs of some latest movies. So I went to him to get them.
నాక్కొన్ని సినిమాల CDs ఇస్తానన్నాడు. అవి తెచ్చుకుందామని వెళ్ళాను.

Unni: Let's go now and get them now. ఇప్పుడెళ్ళి తెచ్చుకుందామా వాటిని?

c) His mother told me that some one had stolen them.
దొంగిలించడం ముందు, చెప్పడం తర్వాత- కాబట్టి had stolen (had + pp)

d) She was sure that they had gone for good.
అవి పోవడమేగానీ ఇంక దొరకడమంటూ ఉండదని ఆమె నమ్మకంగా ఉంది. పోవడం ముందు, కాబట్టి had gone (had + pp)

had + pp విషయంలో గమనించాల్సిన ముఖ్యమైన విషయాలు రెండున్నాయి.

SPOKEN ENGLISH
ఆంగ్లభాషణ 59

a) had + pp వాడే అవకాశం, అవసరం - గతంలో రెండు పనులు జరిగి, వాటిల్లో ఒకటి ముందు, ఇంకోటి తర్వాత జరిగినప్పుడు మాత్రమే.

b) గతంలో జరిగిన ఒకే పనిని ప్రస్తావించేటప్పుడు had + pp అవసరం ఉండదు.

Gopal: ఎవ్వరూ లేరు. అంతకుముందే అందరూ వెళ్ళిపోయారు.

Krishna: అక్కడ watchman లేడా?

Gopal: అతడే చెప్పాడు Principal మధ్యాహ్నం classes అన్నీ cancel చేశారనీ, అందుకనే అందరూ వెళ్ళిపోయారని.

Krishna: సువ్యవస్థ TC (Transfer certificate) కి apply చేసిందెప్పుడు?

Gopal: Apply చేయమని సువ్యవస్థ చెప్పడానికి ముందే చేశాను.

Krishna: అంటే సువ్యవస్థ last saturday నే apply చేశావన్నమాట.

Krishna: That means you applied for it last Saturday

b) Sarat: Who are the police searching for?
(Police వాళ్లు (Plural). ఒక Police = a Police man. Plural గా Policemen/ Police persons కూడా వాడొచ్చు.)

Karim: For the chitfund company director

Sarat: What happened?

Karim: He had collected money from all and disappeared/ left town

Sarat: When did people know he had disappeared?

Karim: Just Yesterday. He had run the company for two years when he ran away. He had collected by then Rs. 2 crore.

Sarat: When do people learn? A number of chitfund companies had closed shops even before this (happened).

They had gone for..

Sivaram: No chance. His mom told me yesterday that some one had stolen the suit case with the CDs in it. It was to the police that he had gone when I went there. He wanted to report it to the police.
ఆ అవకాశం లేదు. ఆ CDs ఉన్న suit case ఎవరో దొంగిలించారని నిన్ను వాళ్ళమ్మ నాతో చెప్పింది. నేన్నున్న అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు వాడు వెళ్ళింది police report ఇవ్వడానికే.

Unni: Does he hope to get them back?
అవి దొరుకుతాయనీ ఆశ ఇంకా ఉందా అతడికి?

Sivaram: I don't know. His mother was however sure that they had gone for good.
ఏమో మరి. వాళ్ళమ్మ మాత్రం ఇంక దొరకడనే నమ్మకంలో ఉంది.
(For good = permanently = పూర్తిగా/ శాశ్వతంగా. Practise it in your conversation)

Unni: Really unfortunate.
నిజంగా దురదృష్టకరం.

పై సంభాషణలో ఉపయోగించిన verbs sets చూడండి: a) reached- had gone out; b) had promised- went; c) told- had stolen; d) had gone, went; d) was- had gone.

పై verbs ప్రతి జంటలో కిందటి lesson లో మనం చూసిన had + participle form లో ఉన్న verbs ఉన్నాయి కదా. a) had gone out, b) had promised, c) had stolen, d) had gone.

మనం కిందటిసారి చూశాం కదా- had + past participle (PP) form లో ఉన్న verb ఎప్పుడూ, the earlier of two past actions (గతంలో జరిగిన రెండు పనుల్లో ముందు జరిగిన దాన్ని) చెప్తుంది.

ఇప్పుడు పై సంభాషణలో మరికొన్ని ఉదాహరణలు:

a) By the time I reached his place he had gone out.
నేను అక్కడికి చేరేసరికి అతడు వెళ్ళిపోయాడు.

b) He had promised the CDs and I went there to get them.
CDలు ఇస్తాననడం ముందు, నేను వెళ్ళడం తర్వాత- కాబట్టి had promised.

Anil: I saw the movie, 'Nenodda Neeku?' on the TV last night. (నిన్న రాత్రి TVలో, 'నేనొద్దా నీకు?' సినిమా చూశా)

Krishna: I have seen it too. What a bore!
(నేనూ చూశానే. ఎంత విసుగ్గా!)
I saw it last Saturday, I think.

Anil ఆ సినిమా చూశాడు నిన్నరాత్రి - ఇది past action, time known - అందుకని saw (past doing word)

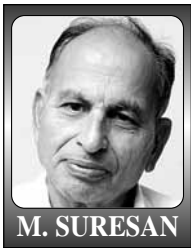
Krishna కూడా ఆ సినిమా చూశానన్నాడు - ఇది past action, time not known - అందుకని ఇక్కడ have + pp. మళ్ళీ last Saturday అని time చెప్పాడు కాబట్టి saw. చూడండి- ఈ independent, single past actions కు వేటిని కూడా, had+pp లో చెప్పడం లేదు. ఖైం తెలిసిన past actions - past doing word; time చెప్పని past action have+ pp/ has + pp.

అయితే సందర్భాన్ని బట్టి రెండు related past actions, రెండు విడి sentences లో చెప్పే అప్పుడు had + pp వాడవచ్చు.

I went there at 4 PM. He had already gone.
నేనక్కడికి సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు వెళ్ళాను. అప్పటికే అతడు వెళ్ళిపోయాడు.

Practise the following aloud in English:

a) **Krishna:** నిన్న సువ్యవస్థానికి వెళ్ళేటప్పటికే ఎవరైనా ఉన్నారా?

M. SURESAN

b) Sarat: ఎవరికోసం వెదుకుతున్నారు police వాళ్ళు?

Karim: Chit Company director కోసం.

Sarat: ఏం జరిగింది?

Karim: అందరి దగ్గర డబ్బు తీసుకొని పారిపోయాడు (పారిపోయాడు= disappeared/ left town)

Sarat: అతడు పారిపోయాడని ఎప్పుడు తెలిసింది?

Karim: నిన్ననే. పారిపోయేటప్పటికి company రెండేళ్లు నడిపాడు. అప్పటికే రెండు కోట్ల రూపాయలు collect చేశాడు.
(Collect= వసూలు)

Sarat: ఎప్పుడు గుణపాతం నేర్చుకుంటారు జనం? దీనికి ముందు చాలా Chit Fund Companies మూతపడ్డాయి కదా.

ANSWERS:

a) **Krishna:** Was there any one/ Was any one there when you went there?

Gopal: None. People (Every one) had left the place.

Krishna: Wasn't (was not) the watchman there?

Gopal: He told me that the principal had cancelled all afternoon classes. That was why all of them had gone away.

Krishna: When did you apply for the TC?

Gopal: I had applied for it before you told me to.

Practise the following also:

Prasad: ఇప్పుడా బండి ఎక్కడుంది?
(బండి= Vehicle)

Kumar: కిరణ్ దాన్ని ఇంటికి తీసుకొచ్చాడు.

Prasad: Mechanic దాన్ని ఎప్పుడు పూర్తిగా repair చేశాడు?

Kumar: నిన్ను repairs పూర్తి చేశాడు. ఇప్పుడు మంచి condition లోనే ఉంది.

Prasad: ఎవరు వాడుతున్నారు దాన్నిప్పుడు?

Kumar: కిరణ్ వాళ్ళన్న. అతడికి మొన్ననే salesman గా ఉద్యోగం వచ్చింది.

Prasad: ఆయన అంతకుముందు ఏం చేసేవాడు?

Kumar: Student. అతడికి job వచ్చే time కు చదువు పూర్తవలేదు.

Answer:

Prasad: Where is the vehicle (now)?

Kumar: Kiran has taken it home.

Prasad: When did the mechanic complete the repairs?

Kumar: Yesterday. It is now in good condition.

Prasad: Who is using it now?

Kumar: Kiran's elder brother. He got the job of a salesman just the day before (yesterday).

Prasad: What was he before that?

Kumar: He was a student. But he had not completed his studies when he got the job.

ప్రశ్న: "General" - దీని pronunciation జనరల్ కదా! సాధారణంగా "G" తరువాత "e" అనే అక్షరం వస్తే దానిని "జె" గానే పలకాలంటారు. మరి "Ge" pronunciation ను అలాగాక "గెట్" అంటారు ఎందుకు?
- పి. సుధాకర్, చిన్నమల్లారెడ్డి, హైదరాబాద్

జవాబు:
'g' తర్వాత 'e' వస్తే 'జె'గా పలకాలని rule ఏమీ లేదు. English Pronunciation లో ఎప్పుడూ పాటించగల rules చాలా తక్కువ. G తర్వాత e వస్తే 'జె' గా పలకాలా, 'గ' గా పలకాలా అనేది, ఆ మాట ఏ భాషనుంచి Englishలోకి వచ్చిందనే దాన్ని బట్టి ఉంటుంది.

Dictionaryలో ఇచ్చిన Phonetic symbols ను బట్టి, TV English News Caste ను చూసి, విని తెలుసుకోవలసింది.

ప్రశ్న: 1) "Would" ను Present లో, Past లో Future లోనూ వాడతారట కదా. ఈ మూడు కాలాలకు సంబంధించి usage ను పూర్తిగా తెలుపగలరు.

2) ఆప్యాయత, అనురాగం, అనుబంధం- ఈ మూడు పదాలను ఇంగ్లీష్ లో ఏమంటారు? "రాణించటం" అనే పదానికి సరియైన ఇంగ్లీష్ పదం ఏది?
- కె.సుబ్రహ్మణ్యం, మునగాలపాడు

జవాబు:
1) Would ఉపయోగం త్వరలోనే తెలుసుకుంటారు.
2) ఆప్యాయత - Warmth/ affection; అనురాగం- affection; అనుబంధం- attachment.

రాణించటం - make a mark / distinguish (oneself).

ప్రశ్న: 1) She goes to her friend's on sundays
2) She goes her friends on sundays.
ఈ రెండింటిలో ఏది సరైనది?
ప్రశ్నల సందర్భాల్లో When, Why, What, How లను ఉపయోగించడమెలా?
- మనోజ్, మాచర్ల

జవాబు:
ఈ రెండు వాక్యాల్లో 1) Correct; 2) Wrong.
Englishలో రెండరకాల Questions: i) 'Wh' words (What, When, Where, etc..)తో మొదలయ్యే ప్రశ్నలూ, ii) అవి లేని ప్రశ్నలూ. 'Wh' తో మొదలయ్యే ప్రశ్నల్లో 'Wh' word ముందు రావాలి.

Pavan: How long can we be here?
 మనం ఎంతసేపిక్కడ ఉండగలం?
Ravi: Why? There's no hurry. We can be here as long as we like. What's the matter?
 ఏం? మనం ఎంతసేపు కావాలనుకుంటే అంతసేపు ఉండగలం. ఏంటి విషయం?
Pavan: Then let's listen to this man. He is saying some thing in Tamil. Can you understand what he says?
 అయితే ఇతను చెప్తున్నది విందాం. తమిళంలో ఏదో చెప్తున్నాడు. అతను చెప్పేది నువ్వు అర్థం చేసుకోగలవా?
Ravi: I can, but only a little. He says he is a palmist. He can read our palms and tell us of our future.
 ఏదో కొంత (అర్థం చేసుకోగలను). అతను Palmist - హస్తసాముద్రకం - చేయి చూసి

Mohan: He says you will soon be a minister
Ravi: I, A minister!! It's sheer nonsense. How can I be a Minister
 నేను మంత్రినా!! అంతకంటే అర్థం లేని విషయం ఇంకోటి ఉండదు.
 పై సంభాషణలో look at the expressions- can be, can understand, can read, can't (Cannot) speak, cannot follow, can translate etc. ఇవన్నీ కూడా can తో కూడిన verbs కదా. ఇవి two forms (రెండు రూపాలలో) ఉన్నాయి కదా?
 1) can be- ఇది be form - ఉండడాన్ని తెలుపుతుంది.
 2) can understand, can read, can speak, etc. ఇవన్నీ can + 1st Regular Doing Word (1st RDW) form.
 ఇవి పనులను (Actions) సూచిస్తాయి.
1. Can: ఇది సామర్థ్యాన్ని (ability) తెలిపే verb. ప్రస్తుతం (present)లో కానీ, భవిష్యత్ (Future)లో కానీ ఉండగలగడం, చేయగలగడం అని చెప్పేందుకు can వాడతాం.
a) He can be here in ten minutes.
 అతను 10 నిమిషాల్లో ఇక్కడ ఉండగలడు.
 (can be - be form కదా - ఉండగలగడం తెలుపుతుంది)

SPOKEN ENGLISH
 ఆంగ్లభాషణ 60

e) ఆమె ఇక్కడికివచ్చుడు రాలేదు
 She can't (cannot) come here now.
f) ఇంత చిన్న విషయం అర్థం చేసుకోలేవా?
 Can't you (can you not) understand this simple thing?
Practise the following in English:
Prabha: నేను CM ను కాగలిగితే... (become వాడండి)
Prasanthi: ఆగాను. నువ్వు CM ఎలా అవగలవు?
Prabha: నేను అవలేననా నీ సమ్మతం?

Prabha: Come, Prasanthi, how can you be so harsh/ unkind to me?
Prasanthi: How can you talk so much nonsense?
 ఈ కింది day to day situations లో వాడే vocabulary/ expressions practise చేయండి. (Prn: Pronunciation)

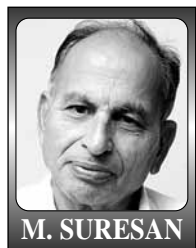
1. get up - నిద్రలేవడం (wake up అనొచ్చు - కానీ అది కాస్త పాండిత్యం)
2. have/ take a bath - స్నానం చేయడం. (bathe - స్నానం చేయడం, సముద్ర స్నానం - ఈ మాట ఉన్నప్పటికీ దీనివరూ ఇప్పుడు వాడడం లేదు. పాతబడిన వాడుక - సముద్రస్నానం - a swim in the sea)
3. have/ take breakfast (Prn: బ్రెక్ ఫస్ట్) - పొద్దుటి ఫలాహారం.
4. boil: (prn: బాయిల్) మరిగించడం/మరగడం
5. fry: వేయించడం, వేపుడు కూర
6. bake: (prn: బేక్) నూనెలాంటివి లేకుండా నిప్పుల మీద కాల్చడం. Bread అలాగే చేస్తారు కాబట్టి Bread చేసే చోటు: Bakery (బేకరీ) Snacks/ refreshments/ eats - మనం మామూలుగా అనే టిఫిన్ కు correct English మాటలు. టిఫిన్ English మాట కాదు.
7. pastime: కాలక్షేపానికి వినోదం.
8. lunch: పగటి/ మధ్యాహ్నం భోజనం.
9. Dinner: (మనకు) రాత్రి భోజనం. (prn: డి- 'డి' ని నొక్కివలుకుతాం.) ఒక రోజులో మనం చేసే ముఖ్యమైన భోజనం. మన దేశ సందర్భంలో Dinner రాత్రి భోజనమే అవుతుంది. చలిదేశాల్లో మధ్యాహ్నం భోజనం కావచ్చు.
10. Supper: (prn: సప్- స నొక్కి పలుకుతాం) - రోజులో చివరి భోజనం - ప్రతిరోజూ ఉండాలని లేదు. అంత ముఖ్యం కాదు.
 ♦breakfast, lunch, dinner, supper - మనం రోజూ చేసేవైతే వీటి ముందు, A/ An, The రావు.

I can speak..

జ్యోస్యం చెప్పేవాడు. మన హస్తరేఖలు చూసి మన భవిష్యత్ చెప్పగలనంటున్నాడు.
 (Read the palm - రేఖలు చూడటం- హస్తరేఖలు)
Pavan: But how can we understand him? He can't (can not) speak Telugu and we can't follow his Tamil.
 అతడి మాటలు ఎలా అర్థం చేసుకునేది? అత డేమా తెలుగులో మాట్లాడలేడు. మనం అతని Tamil అర్థం చేసుకోలేం. ఎలాగా?
Ravi: Ah, here comes Mohan. He can speak Tamil.
 Mohan వస్తున్నాడు. అతడు Tamil మాట్లాడగలడు.
Mohan: What's going on? (ఏం జరుగుతోంది?)
Ravi: Here's a Tamil Palmist. Can you translate his tamil for us?
 ఇతను Tamil palmist. ఈయన Tamil లో చెప్పేది మాకు తెలుగులో చెప్పగలవా?
Mohan: That's OK. Go on then.
 (The Palmist studies Ravi's palm and says some thing in Tamil - అతను Tamilలో ఏదో చెప్తాడు)

b) నీకెంతసేపు కావాలంటే అంతసేపు నేనిక్కడ ఉండగలను
 I can be here as long as you like/ want.
c) వాడిక్కడ గంటకంటే ఉండలేదు
 He cannot be (can't be) here for more than an hour.
d) భారతీయ పౌరుడెవరయినా President గా ఉండగలడు
 Any Indian citizen can be the president. (ఉండేందుకు అర్హుడు)
e) నీ జన్మలో నువ్వు CMగా ఉండలేవు
 You cannot (can't) be a CM for your life
 ఇవన్నీ కూడా (can be) be forms- ఉండగలగడాన్ని తెలియజేస్తాయి.
2. can + 1st RDW - action.
a) నేను హిందీ బాగా మాట్లాడగలను
 I can speak Hindi well.
b) అతను Tendulkar లా ఆడగలడా?
 Can he play like Tendulkar?
c) మీరే subjects బోధించగలరు?
 What subjects can you teach?
d) మీరెంత బాగా English మాట్లాడగలరు?
 How well can you speak English?

Prasanthi: నువ్వు CM కాగలవా, లేదో కానీ, nonsense మాత్రం చాలా మాట్లాడగలవు.
Prabha: నువ్వు నా విషయంలో అంత కఠినంగా ఎలా ఉండగలవే? (harsh/ unkind - కఠినమైన)
Prasanthi: అయితే నువ్వంత nonsense ఎలా మాట్లాడగలవే?
Answer:
Prabha: If I can become the C.M..
Prasanthi: Wait. How can you become the CM?
Prabha: Are you sure (that) I can't (cannot) be the CM?
Prasanthi: I don't (do not) know if you can become the CM or not; but you can certainly talk a lot of nonsense.

ప్రశ్న: Infinitive తో, modal verbs తో కొన్ని రకాల వాక్యాలు తికమక పెడుతున్నాయి. ఈ వాక్యాలలో తేడాలు వివరించగలరు.
1) a) They have to have gone there
b) They should have gone there
2) a) They have to have been there
b) They should have been there
3) a) The book was to have been sent to Madras
b) The book should be sent to Madras
4) a) You have to have your car painted green
b) You should have painted your car green
5) a) She was to have taken that bus
b) She must/ should have taken that bus.
 - ఎస్.రాజశేఖర్, కర్నూలు

జవాబు:
1 a) They have to have gone there
 వాళ్ళక్కడికి వెళ్ళి ఉండాలి, వెళ్ళాలో లేదో తెలియదు.
b) They should have gone there
 వాళ్ళక్కడికి వెళ్ళాలి, కానీ వెళ్ళలేదు.
 Sentence 1) a అంత మంచి construction కాదు. have to have gone లాంటి expressions, usage లో చాలా అరుదు. దాని బదులు They had to go there అంటే simple గా అదే అర్థంతో సరిపోతుంది.
2 a) దీనికి 1a) సమాధానమే సరిపోతుంది. ఇక్కడ కూడా ఈ sentence బదులు They had to be there, అంటే simpler గా direct గా ఉంటుంది. ఈ sentence అర్థం వాళ్ళక్కడ ఉండాలి (గతంలో). (కానీ ఉన్నారో లేదో తెలియదు). దీన్ని ఈ sentence clear గా చెప్పడు.
b) దీనిర్థం: వాళ్ళక్కడ ఉండాలి, కానీ లేరు.

3 a) Book, Madras కు పంపించాల్సిందే.
 (కానీ పంపించారో లేదో తెలియదు)
 ఇది clear గా తెలియదు ఈ sentence లో.
b) లో should been sent బదులు, should have been sent అయితేనే correct. అప్పుడు అర్థం. పుస్తకం పంపబడాలిదే కానీ పంపబడలేదు.
4 a) మీ car ను green గా paint చేయించి ఉండాలి.
 (అలా చేయించారో లేదో, ఈ sentence clear గా తెలపదు)
b) మీ car ను green గా paint చేసి ఉండాలి.
 (అలా చేయలేదు, మీరు. ఇంకో colour తో paint చేశారు)

5 a) ఆమె ఆ bus ఎక్కి ఉండాలి.
 (ఎక్కిందో లేదో, ఈ sentence వల్ల clear గా తెలియదు)
b) She must have taken that bus.
 ఆమె కచ్చితంగా ఆ bus నే ఎక్కి ఉంటుంది.
 (సందేహం లేదు, ఎక్కింది)
 She should have taken that bus.
 ఆమె ఆ bus ఎక్కాల్సి ఉంది, కానీ ఎక్కిలేదు.
 (ఇంకేదో bus ఎక్కింది).

ప్రశ్న: ఇంగ్లీష్ లో commands, orders తెలపడానికి (లేదా) Conditions విధించడానికి Should లేదా must లను వాడతాం కదా. కానీ నేనొక text book లో చూస్తే be forms అయిన is, are లను వాడారు. ఎందుకలా?
1) ఒక ఆదాయం వ్యవసాయ ఆదాయం. అది భూమి నుంచి ఉండాలి - అనే షరతులను text book లో To be an agricultural income... The revenue is derived from land అని షరతుగా పేర్కొన్నారు. అలాకాక The revenue should be derived.. అని వాడొచ్చు కదా.
2) అలాగే ఒక ట్రస్టు ఆదాయం పన్ను నుంచి మినహాయింపు పొందాలంటే అది ఇన్ కంట్రాక్టు కమిషనర్ చే నమోదై ఉండాలి అనే షరతును; ఒక text book లో The trust should be registered with the commissioner of I.T అని వాడగా, మరొక text లో The trust is registered with commissioner of I.T as per the provision of 12A అని ఉంది. మరి ఇక్కడ is registered కి should be registered కి మధ్య గల తేడా ఏంటి? రెండింటిలో ఏ వాక్యం ఎటువంటి అర్థాన్ని ఇస్తుంది? లేదా రెండు వాక్యాలు ఒకటేనా?
 - షేక్ ఆఫ్ ఖాన్, ముంబై

జవాబు:
1) 'The revenue should be derived' అంటేనే correct, మీరంటున్నట్లు.
2) ఇది కూడా, The trust should be registered అంటేనే correct. మీరు అర్థం చేసుకున్నట్లుగా, is derived, is registered అంటే మామూలుగా జరిగేది ఇదే అని. అలా కాకుండా ఒక rule గా చెప్పాలంటే should be derived, should be registered అనేవే correct.

Mahesh: Hi Ramesh, you can sing, can't you?
రమేశ్, నువ్వు పాడగలవు కదా?

Ramesh: Of course I can. Why, what's the matter?

అవును. ఎందుకడుగుతున్నావు?

Mahesh: You can participate in the singing competition at college next week.

వచ్చేవారం పాటల పోటీలో పాల్గొనవచ్చు.

Ramesh: Oh, no. I can sing but not in a competition.

అంత లేదు. ఏదో పాడగలను కానీ పోటీలో మాత్రం కాదు.

Mahesh: O come Ramesh. Tell yourself you can, and you will.

రమేశ్, నా మాట విను. నువ్వు పాడగలవని నీకు నువ్వే చెప్పుకో, పాడేయగలవు.

Ramesh: I am not so sure. (అంత నమ్మకం నాకు లేదు)

Mahesh: You can try at least, Keep telling yourself you can, and you will be able to do it.

నేను పాడగలను, పాడగలను, అని చెప్పుకుంటూ (అనుకుంటూ) ఉండు. నువ్వు పాడగలుగుతావు.

(keep telling - చెప్తూఉండడం - continue telling. keep doing something / continue to do some thing - ఒక పని చేస్తూ ఉండటం)

Ramesh: Ok, I'll try. ప్రయత్నిస్తాను.

పై సంభాషణలో canతో ఉన్న verbsను గమనించారు కదా. మనం కిందటి lessonలో తెలుసుకున్న అర్థంతోనే ఇక్కడ can ను వాడం. అంటే 'గల' అనే అర్థంతో - సామర్థ్యం (ability) తెలియపరచేందుకు can వాడం. ఈ response (reply) చూడండి. Ramesh: Of course, I can. conversation లో can you do something? అనే question కు చేయగలను అనే సమాధానం ఇవ్వడానికి I can do it, అని పూర్తిగా అనకుండా, I can అంటే సరిపోతుంది. చేయలేకపోతే I can't (cannot) అంటారు. పూర్తి sentence అనం.

Bhaskar: I can play cricket very well. In fact I can play better than some of the players in the Indian team.

Bhavan: Oh, can you? (అలాగా?)

Bhaskar: You think I can't (cannot) ?

Bhavan: (Do) You mean the selectors don't know your greatness?

అంటే selectors కు నీ గొప్పతనం తెలియదంటావా?

Bhaskar: They can't. Moreover, I can, but I don't play.

వాళ్లరం చేసేకోలేదు. నేను ఆడగలను, కాని ఆడను.

చూశారు కదా? Spoken English లో can, can't (can not) తో ఒకరి ability (సామర్థ్యం) గురించి ఎంతసేపయినా సంభాషణ జరపవచ్చు.

Now, Practise the following aloud in English.

a) Kumar: Hi Kishore, ఏంటి విశేషాలు?

Kishore: ఈ వారాంతం picnic కు వస్తావా? ఈ weekend ఓ పదిమందిమి వెళ్తున్నాం.

Kumar: ఈ వారాంతమా? రాలేనేమో.

Kishore: ఏంటి problem?

Kumar: మా cousins ఈ weekend ఇక్కడ ఉంటారు.

Kishore: వాళ్లను కూడా మనతో రమ్మను.

Kumar: వాళ్లు రాలేరు. వాళ్లిక్కడికి ఓ interview కోసం వస్తున్నారు. వాళ్లకావేళ interview ఉంది.

Kishore: నువ్వు లేకుండా నేనా picnic enjoy చేయలేను. నువ్వెలాగైనా రావడానికి ప్రయత్నించు.

Kumar: మా cousins ఇక్కడున్నప్పుడు ఎలా రాగలను? చూద్దాం. వాళ్లు రేపో, ఎల్లుండో phone చేస్తారు. correctగా ఎప్పుడోస్తారో? దాన్నిబట్టి నీకు చెప్పాను.

Kishore: నువ్వు నన్ను నిరాశపరచవనే (disappoint) అనుకుంటున్నాను. నువ్వు అనుకుంటే తప్పక రాగలవు. మనసుంటే మార్గం ఉంటుంది కదా.

Kumar: పోనీ picnic postpone చేసుకోలేవా? Picnic miss అవడం నాకసలు ఇష్టం లేదు.

SPOKEN ENGLISH
అంగ్లభాషణ 61

How can we..

Kishore: అన్ని ఏర్పాట్లు చేసేశాం. ఇంక ఎలా postpone చేయమంటావు?

Kumar: Ok. ఒక్కరోజు ఆగు. రేపు చెప్పా ఏ విషయం.

Kishore: నువ్వు తప్పకుండా వస్తున్నావు.

b) Bhavan: Hi, congrats Bhaskar.

Bhaskar: డేనికీ?

Bhavan: నీకేదో prize వచ్చిందని శేఖర్ నిన్న నాతో అన్నాడు.

Bhaskar: అదా. అదేమంత పెద్ద విషయం కాదు. మా college పోటీల్లో అత్యుత్తమ వ్యాసానికి prize వచ్చింది.

Bhavan: నువ్వంత బాగా రాయగలవని నాకు బాగా తెలుసు. అయితే నీకు prize వచ్చిన విషయం శేఖర్ చెప్పేవరకు తెలియలేదు. చెప్పన్నా కదా. నేను నీ అంత బాగా రాయలేను. మరోసారి అభినందనలు.

Bhaskar: నువ్వు నన్ను మరీ పొగడేస్తున్నావు. Thank you. నీ cricket practice ఎలా ఉంది?

Bhavan: గత వారం రోజులుగా practice చేస్తున్నాం. ఇక tournaments కు నాలుగు రోజులేగా ఉంది. నా fielding కొంత మెరుగుపడాల్సిన అవసరం ఉంది. మా team finals దాకా రాగలదనే నమ్మకం నాకుంది.

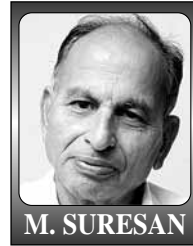
Bhaskar: హైదరాబాద్ లో కదా ఈ tournaments. మీరెప్పుడుంటారు అక్కడ 1st matchకి?

Bhavan: 22వ తారీఖున. మా 1st match ఖమ్మం team తో.

Bhaskar: OK. మరి నాకు time అయింది. వెళ్ళాలి. All the best.

Bhavan: Thank you.

Kumar: They can't (cannot). They are coming here for an interview. They have an interview that day.

M. SURESAN

Kishore: I can't (cannot) enjoy the picnic without you. Do try to come/ try to come. (Do try - గట్టిగా చెప్పడానికి అలా అంటారు)

Kumar: How can I come when my cousins are here? Let's (let us) see. They will phone/ call / ring me tomorrow or the day after, when they will be/ will come here exactly. Depending on that I'll (I will) let you know.

Kishore: I'm (I am) sure you will not disappoint me. If you want you can come. Where there is a will there is a way, you know. (you know - కదా)

Kumar: Why don't you postpone your picnic?
Kishore: We have made all arrangements. How can we postpone it?

Kumar: Wait for a day I'll let you know tomorrow.

Kishore: You are coming definitely. (Definitely) certainly - కచ్చితంగా).

b) Bhavan: Hi Bhaskar, Congrats.

Bhaskar: What on?

Bhavan: Sekhar told me yesterday (that) you had got/ won a prize.

Bhaskar: O, That's nothing. I got that prize for the best essay in the essay writing competition.

Bhavan: I Know you can write very well/ I know you are very / quiet good at writing.

But I didn't know that you had got/ won the prize until sekhar told me. let

me tell you. I can't (cannot) write so well as you. congrats again.

Bhaskar: O, You're praising me too much/ that's praising too much. How is your cricket practice?/ How is your cricket practice going on? (That's praising too much- spoken English లో ఎక్కువ)

Bhavan: We have been practising for the past one week. only four days are left (మిగిలి ఉన్నాయి) for the tournament. My Fielding needs some improvement. I am sure our team will make it/ reach the finals. (make it - (వచ్చినా) చేయగలగడం)

Bhaskar: Isn't (Is not) the tourney (tournament) కు ఇకోమాట) in Hyderabad?/ the tourney is in hyderabad, isn't it? when will you be there for the first match?

Bhavan: On the 22nd. Our first match is with the khammam team/ the team from khammam.

Bhaskar: Ok It's time for me to leave. All the best.

Bhavan: Thank you.

Vocabulary / Expressions:
(Prn- Pronunciation)

1. Attend (Prn: అటెండ్ - టెం నొక్కిపలుకుతాం) - హాజరవడం- attend/ school/ college/ place of work (మనం పుత్తి/ విధి నిర్వహించే చోట్లకు వెళ్ళడం/ హాజరవడం)/ Marriage/ meeting/ dinner/ party/ celebrations etc. వీటన్నిటికీ కూడా హాజరవడం, రావడం, వెళ్ళడం అనే అర్థాలతో come, go, be present బదులు attend ఎక్కువ వాడతాం.

a) నిన్నవాడు School కు రాలేదు.
He didn't (did not) attend school yesterday.

b) మీరు పెళ్ళికెందుకు రాలేదు?
Why didn't you (did you not) attend the marriage?

c) సభకు చాలామంది వచ్చారు.
A large number (of people) attended the meeting.

d) రేపు dinner కొస్తున్నారా?
Will you/ are you going to, attend the dinner tomorrow? / Are you attending the dinner tomorrow?

We have to start now to meet him - అతడిని కలుసుకోవడానికి మనం ఇప్పుడు బయలుదేరాలి- ఇది మన అవసరాన్ని/ పరిస్థితుల ఒత్తిడిని సూచిస్తుంది.

She has to stay at office from 10 to 4.

ఆమె Office లో 10 నుంచి 4 వరకు ఉండాలి- విధి.

She has to take care of her child, so she is unable to come.

ఆమె పరిస్థితి (బిడ్డను చూసుకోవడం) ఆమెను రానివ్వదు.

You have to be here at 10 - మీరిక్కడ 10కి ఉండాలి- ఇది ఆజ్ఞ.

2) Rajani is to work along with Ravi - Rajani Ravi తో కలిసి పనిచేయాలి/ చేయబోతుంది/ చేస్తుంది- ఇక్కడ ఇది జరగబోయేదాన్ని గురించి చెబుతుంది. ఇది జరిగే అవకాశం దాదాపు కచ్చితం. అంటే అంతకుముందు చేసుకున్న ఏర్పాట్లవల్లకానీ, ఆ Rajani, Ravi లకు వచ్చిన ఆజ్ఞవల్లకానీ వాళ్లు కలిసి పనిచేయబోతున్నారు/ చేస్తారు అని. have to/ has to అంటే చేయాలి- చేస్తారో, లేదో తెలియదు. am to/ is to/ are to/ was to/ were to విషయంలో అయితే చేయాలి, చేసే అవకాశం చాలా ఎక్కువ, చేయడం జరుగుతుంది.

3) ముఖ్యఅతిథి నవీన్ చంద్ రావలసింది/ రావాల్సినవాడు, కానీ ఆయన రాలేదు, అని దీని భావం. ఈ అర్థం correct గా వచ్చేటట్లు చెప్పే sentence- The SP, Navin Chand who was to have attended as the chief guest did not come yesterday. was not come- సరైన English కాదు. had not come ఇక్కడ సరికాదు.

ప్రశ్న: 1) Rajani has to work along with Ravi
Rajani is to work along with Ravi
2) They have to hold the programme
They are to hold the programme
3) The SP, Naveen Chand who was to attend as a chief guest in this programme was not / had not/ did not come yesterday.

పై వాక్యాలలో is/ has to, how to/ are to, was/ had not ఉపయోగాలు కరెక్ట్ కా? వివరించగలరు.

- అబ్దుల్ మునాఫ్, నందికోటూరు

జవాబు:

1) Rajani has to work along with Ravi అంటే - రజని రవితో పనిచేయాలి/పని చేయాల్సి ఉంటుంది. ఇక్కడ Rajani has to - పని చేయాలి. ఎవరితో? - ఆమెకి వచ్చిన ఆజ్ఞవల్ల/ ఆమెకున్న అవసరంవల్ల/ పరిస్థితుల ప్రోద్బలంవల్ల- ఈ కారణాలతో దేనివల్లనైనా ఆమె రవితో పనిచేయాలి/ చేయాల్సి వస్తుంది అని. has to ను he, she, it తో వాడతాం. have to ను I, We, You and they తో వాడతాం.

Sridhar: Hi Neeraj, just how busy are you?
 నీరజ్, నువ్వు busy నా? / ఎంత busy గా ఉన్నావు?
 (ఇక్కడ just = అసలు. conversation లో తెలుగులో 'మరి' లాగా just వాడుతుంటారు.)

Tarun: Not at all. What's the matter?
 అదేం లేదు. ఏంటి విషయం?

Sridhar: I am in a hurry to get home. Can you drive me home on your bike?
 ఇంటికి త్వరగా వెళ్ళాలి. నీ bike మీద నన్ను ఇంటికి తీసుకెళ్ళతావా?

Tarun: Drive you home? O no. You can take my bike if you want. I am tired of driving for the day.
 నిన్నంటికి తీసుకెళ్ళడమా? నావల్ల కాదు. అలసిపోయాను. కావాలంటే నా bike తీసుకో.

SPOKEN ENGLISH
అంగ్లభాషణ 62

ఇక్కడ can ను question form లో, permission అడగడానికి (అనుమతి పొందడానికి) వాడుతున్నాం.

a) మళ్ళీ ఎప్పుడు కలవమంటారు మిమ్మల్ని?
 When can I see you again?
 (asking for permission)

b) నేనిక వెళ్ళనా?
 Can I go now? (asking for permission)

c) Can I use your pen?
 మీ pen వాడుకోనా? (permission)

3. Question form లో permission అడగడానికి వాడినట్టే, can ను statement form లో permission ఇవ్వడానికి వాడతాం.

a) You can keep the bike till 5'o clock.
 నువ్వు bike ను అయిదింటిదాకా ఉంచుకోవచ్చు.
 (giving permission)

b) You can take my bike.
 నా bike తీసుకోవచ్చు/ తీసుకో.
 (giving permission)

c) నువ్విక వెళ్ళొచ్చు.
 You can go now. (giving permission)

d) నువ్వు వందరూపాయలకంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడానికి వీల్లేదు.

b) Question form లో I/ we తో permission అడగడానికి వాడతాం.

c) Statement form లో request, permission ఇవ్వడానికి వాడతాం.

d) Statement form లో possibility కి (సాధ్యమే అవుతుందనుకున్న విషయానికి) వాడతాం.

Practise the following aloud in English:
Kareem: నేను మీతో కాసేపు (a few minutes) మాట్లాడవచ్చా? (see/ speak వాడండి)
Kasyap: దేని విషయం?

Answer:
Kareem: Can I see you/ speak to you for a few minutes?
kasyap: What about?
Kareem: It's a bit important.
kasyap: You can talk now. I am at leisure.
Kareem: There are a few vacancies for typist jobs in your friend's company. I've (have) applied for one of them. Can you help me to get the job? My father told me to talk to you.
Kasyap: Who is your father?
Kareem: Syed Mustafa.
kasyap: O, I know him well. Your father knows my friend too. Your father can talk to him.

You can talk now

Sridhar: How long can I have it?
 ఎంతసేపుంచుకోను?

Tarun: Will three hours do?
 మూడు గంటలసేపు చాలా?
 (will do = చాలు. An income of Rs 10000/- a day will do for me. I don't want more. రోజుకు పదివేల రూపాయల ఆదాయం చాలు నాకు. అంతకంటే వద్దు)

Sridhar: O that's fine. Thank you.

Tarun: You can keep the bike till 5 o'clock. Go by the other road. The traffic along this road at this hour can be heavy. Driving in such traffic can be dangerous.
 కావాలంటే 5 గంటల దాకా ఉంచుకో. ఆ రోడ్డు గుండా వెళ్ళు. ఈ road వద్దు. ఈ time లో ఈ road లో traffic రద్దీ ఎక్కువగా ఉండొచ్చు. Driving ఈ సమయంలో కొంచెం ప్రమాదకరమే అవచ్చు.
 పై సంభాషణలో can తో ఉన్న verbs చూడండి.

1) Can you drive me home?
 ఇంటికి తీసుకెళ్ళగలవా?

2) You can take my bike - నా bike తీసుకెళ్ళు.

3) How long can I have it?
 ఎంతసేపుంచుకోమంటారు?

4) You can keep the bike till 5'o clock.

5) The traffic at this hour can be heavy.

6) Driving in such traffic can be dangerous.
 can గురించి మనం ఇంతవరకు తెలుసుకున్నవి: can ability (సామర్థ్యాన్ని) తెలుపుతుందని కదా. అంటే - 'గల' - ఉండగలగడం, చేయగలగడం లాంటి అర్థాలతో. ఈ సంభాషణలో can కు ఉన్న మరికొన్ని అర్థాలు, ఉపయోగాలు చూద్దాం.

1. Can you drive me home? ఇక్కడ can drive, ability కాదు గదా! ఇక్కడ Tarun ను request చేయడానికి Sudheer can వాడుతున్నాడు కదా (ఇంటికి తీసుకెళ్ళడా? అనే అర్థంతో). అంటే can ను request (విజ్ఞప్తి) చేయడానికి వాడవచ్చు question form లో.

1) కాస్త నీ pen ఇస్తావా?
 Can you give me your pen? / Can I have your pen?

2) మీతో రెండు నిమిషాలు మాట్లాడవచ్చా?
 Can I speak to you/ see you for a few minutes?

3) Can you lend me some money?
 కాస్త అప్పిస్తారా?
 ఇక్కడ can ను question form లో requests కు ఉపయోగించినట్లు తెలుస్తోంది కదా! అంటే can ను question form లో ముఖ్యంగా you తో, I/ we తో requests కు వాడవచ్చు.

2. How long can I have it?
 ఎంతసేపు నేను నీ bike ఉంచుకోవచ్చు?

you cannot spend more than Rs. 100/-
 (you can spend = you have permission to spend upto Rs. 100/-)

4. సుధీర్:

a) Driving in such traffic can be dangerous.
 ఇలాంటి traffic లో drive చేయడం ప్రమాదకరం కావచ్చు/ గా ఉంటుంది.
 ఇక్కడ can, possibility (సాధ్యమేమో అనుకునే దానిని) తెలుపుతుంది కదా. అది can కు ఇంకో ఉపయోగం.

b) చీకట్లో వెళ్ళొద్దు. పాములుంటాయి.
 Don't go out in the dark. There can be snakes. (possibility)

c) ఆ ప్రయాణం చాలా అలసట కలిగించవచ్చు.
 (అవకాశం ఉంది)
 The journey can be very tiresome/ tiring.

d) He can give you trouble. Be careful.
 జాగ్రత్త. వాడు నీకు trouble ఇస్తాడేమో/ ఇవ్వగలడు (possibility / ability).

ఇవీ can కు ఉన్న ఇతర uses. సంగ్రహంగా 'can' ను-

a) Question form లో ముఖ్యంగా, I/ we తో REQUESTS కు వాడతాం.

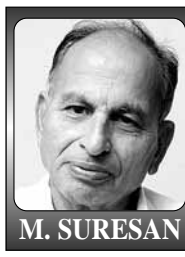
Kareem: కాస్త ముఖ్యమైన విషయం.

Kasyap: ఇప్పుడు మాట్లాడండి. నేను తీరిగ్గానే ఉన్నాను.

Kareem: మీ friend company లో typist jobs ఖాళీగా ఉన్నాయి. నేను కూడా apply చేశాను. మా నాన్నగారు మీతో మాట్లాడమన్నారు. నాకా job వచ్చేందుకు మీరు సాయపడతారా?

Kasyap: మీ నాన్నగారెవరు?
Kareem: Syed Mustafa.
Kasyap: నాకాయన బాగాతెలుసు. నా friend మీ నాన్నగారికి కూడా తెలుసు. అయినే మాట్లాడవచ్చు కదా.

Kareem: మీరయితే ఎక్కువ influence చేయగలరని.
Kasyap: రేపు నువ్విక్కడికి రాగలవా?
Kareem: తప్పకుండా. రేపెప్పుడు రాను?
Kasyap: సాయంత్రం ఈ టైంకు రా.

Kareem: You can influence him better.
Kasyap: Can you come here tomorrow?
Kareem: Certainly- when shall I come?
Kasyap: (At) this time tomorrow.
Vocabulary/ Expressions
 (prn=pronunciation)
 tnap = కాసేపు నిద్ర/ నిద్రపోవడం; ముఖ్యంగా మధ్యాహ్న భోజనం తర్వాత (After lunch, he usually has a nap)
 tCut it out = ఇక ఆపు. అదంతా కట్టిపెట్టు (ఎవరైనా అనవసర విషయాలతో విసిగిస్తే cut it out, come to the point అంటాం)
 tClass ఎగ్గొట్టడం = bunk;
 tజబ్బు నటించి, class, పని ఎగ్గొట్టడం = malingering (prn: మలింగ; 'లిం' నొక్కి పలుకుతాం), బడి దొంగ = malingerer.
 tఆటో/ రిక్షా/ టాక్సీ లాంటివి చేసుకోవడం (ఎక్కడం, వెళ్ళడం) = take an auto/ rickshaw/ taxi, etc.
 You take bus no.7 to go to the station.
 (7వ number bus ఎక్కండి)
 tమురికి బట్టలు = soiled clothes
 అతని బట్టలు మురికయ్యాయి-His clothes are soiled.
 ttrags = పీలికలు. The beggar is in rags
 ఆ ముష్టివాడు చిరిగిన గుడ్డల్లో ఉన్నాడు.

ప్రశ్న: మీరు Spoken English శీర్షికలో "వాక్యాలను Practice చేయండి" అని noun form వాడుతున్నారు. అలాకాకుండా "practise చేయండి" అని verb form ఉపయోగించడం సరైనది కదా!
 - పోతుల శ్రీనివాసు, వేగాయమ్మపేట, తూ.గో.జిల్లా

జవాబు: Practice, Practise కు ఉండే తేడా advice కు, advise కు ఉండే తేడా ఒకటే. Practice అభ్యాసం; practise- అభ్యసించడం.

a) I have the practice - నాకు అభ్యాసం/ అలవాటు ఉంది. Practice makes us perfect - అభ్యాసం వల్ల పరిపూర్ణత వస్తుంది.

b) We practise the game everyday - మేం రోజూ ఆటను అభ్యసిస్తాం (ఆడతాం). అందుకని ఇక్కడ practise అభ్యాసం చేయండి అనే అర్థం రావాలంటే practice చేయండి అనాలి కదా.

ప్రశ్న: 1) Seventh class English Reader (Mother tongue) page No 52 'Trees' Poem లో When evening changes into night, and when a moon floats on the sky. They hum a drowsy lullaby. ఇక్కడ the moon ఉండాలి కదా. a moon ఎందుకు వాడాలి తెలియజేయగలరు.
 2) Are you studying in Seventh Class? దీనికి జవాబెలా చెప్పవచ్చు?
 -గుర్రం శంకర్, కేశవపట్నం

జవాబు: 1) 'a moon' ఈ line లో అచ్చు తప్పు (printer's error). The moon అనే చదువుకోవాలి.
 2) Yes, I am.

ప్రశ్న: How about you? What about you ఈ రెండింటి అర్థం ఒకటే అయితే ఈ రెండూ ఉపయోగించడంలో తేడా ఏమిటి? మనం ఉపయోగించాలనుకున్నప్పుడు ఈ రెండింటిలో ఏదైనా వాడవచ్చా దయచేసి తెలుపగలరు. I haven't money / I have no money అర్థం ఒకటేనా, కానట్లయితే వాటిని ఎలా ఉపయోగించాలి? తెలుపగలరు.

జవాబు: 1) What about you? అనేది దాదాపు How about you? తో సమానమే. పెద్ద తేడా లేదు. ఏది వాడాలి అనేది ఎప్పుడైనా సందర్భాన్ని బట్టి మీకే తెలుస్తుంది.
 2) I haven't money అని సామాన్యంగా అనం. I haven't any money అనిగానీ, I haven't the money అనిగానీ అంటాం. I have no money కి కరెక్ట్ గా సమానమైనది I haven't any money. I haven't the money కి అర్థం, దానికి (ఏదో ఫలానాదానికి) కావలసిన డబ్బు నా దగ్గర లేదు అని. 'Are you buying a car?/ Why don't you buy a car?' 'I'd like to, but I haven't the money/ but I don't have the money.' (the money = car కొనేందుకు డబ్బు)

ప్రశ్న: May కు బదులు can వాడుతున్నారు. May I help you కి బదులుగా can I help you అని రాస్తున్నారు. Can అనేది Natural ability కి సంబంధించిన దయితే may బదులు can ఎందుకు use చేయాలి? can ని Natural ability లో కాకుండా ఇంకా ఎన్ని విధాలుగా use చేయవచ్చు?
 - పి.గణేశ్, కాకినాడ

జవాబు: Can, natural ability ని తెలియజేస్తుంది, correct గా 'గల' అనే అర్థంతో. He can do it, అంటే వాడు అది చేయగలడు. అయితే can కు ఉన్న మరికొన్ని ఉపయోగాలలో offer ఒకటి. అంటే ఇంకొకరు అడక్కుండా మనం వాళ్ళకు ఏదైనా ఇవ్వడం/చేయడం. దానికి can question form లో వాడతాం, may లాగా.
 May I help you? = మీకు నా సాయం కావాలా? / నేనేమన్నా మీకు సాయపడగలనా? - ఇది offer. అయితే ఇది కొంచెం formal - అంటే అంత పరిచయం లేని వాళ్ళకు మన offer.
 Can I help you? దీనివల్ల కూడా మీకు/ నీకు నా సాయం కావాలా? / మీకు/ నీకు నేనే విధంగా అయినా సాయం చేయగలనా? అని informal గా, అంటే మనకు బాగా పరిచయం ఉన్న వాళ్ళకు చేసే offer. May I help you? - formal offer. Can I help you? - less formal/ informal offer.

Pooja: Hi Raasi, what a surprise! you, here!
ఏంటి రాశీ, నువ్విక్కడ! ఏంటి వింత?

Raasi: I am on my way to the spoken English Institution near here. You know it. The 4th building from your place.
ఇక్కడ దగ్గర్లో spoken English Institution కు వెళ్తున్నాను. నీకు తెలుసుగా. మీ ఇంటినుంచి నాలుగో building.
(I am on my way to - నేనక్కడికి వెళ్తున్నాను. On the way - దారిలో)

Pooja: Come, Raasi, you go there everyday, and you can't find the time to drop in at my place.
లోజూ అక్కడి వెళ్తున్నావు, మా ఇంటికి రావడానికి మాత్రం తీరిక చేసుకోలేకపోతున్నావు కదా!

Raasi: I joined there only a week ago. I had been thinking of seeing you and we met. Can you do me a favour?
నేనక్కడ చేరి వారమే అయింది. మీ ఇంటికి రావాలనుకుంటున్నాను, మనం కలుసుకున్నాం. ఓ విన్న సాయం చేసిపెట్టగలవా నాకు?
(Do a favour - సాయం చేయడం)

Pooja: Doing you a favour! That will be a real pleasure for me. What's it?
నీకు సాయం చేయడం నాకు నిజంగా సంతోషమే. ఏంటి చెప్పు.

Raasi: Can you let me spend the lunch break in your home? We have two sessions with a break of an hour in between. I can neither go home nor stay at the institution.
నేను lunch break మీ ఇంట్లో గడపొచ్చా మాకు classes మధ్యలో ఓ గంట break ఉంటుంది. ఇంటికి వెళ్లనూ లేను, అంతనేపక్కడ ఉండనూ లేను.

Pooja: You can, by all means. Only I can't be there at the time. I am sorry I can't give you company. I go for my dance classes at the time. Don't worry. You can have my sister Pallavi's company.
తప్పకుండా, అయితే, ఆ time లో నాకింట్లో ఉండడం కుదరదు. నీకు company ఇవ్వలేను. అదే time లో నేను dance క్లాసులకెళ్తాను. ఫరవాలేదు. మా చెల్లి పల్లవి నీకు తోడుండగలదు. నీకామె company ఉంటుంది.
(By all means - తప్పకుండా, అన్నివిధాలా)

Raasi: Thank you.

పై సంభాషణలో గమనించే ఉంటారు, canతో వచ్చే verbs ఉపయోగం. ఇంతవరకు మనంచూసినవే కదా.

1. You can't (cannot) find the time
నీవు తీరిక చేసుకోలేకుండా ఉన్నావు. (ability)
2. Can you do me a favour?
ఓ సాయం చేయగలవా? (Can - request)
3. Can you let me spend...
మీ ఇంట్లో నేనుండనా? (Permission/ request)
4. I can neither go home...
నేనింటికి వెళ్లనూ లేను, ఉండనూ లేను (ability)
5. You can, by all means- నువ్వుండొచ్చు, తప్పకుండా (can - permission/ request)
6. I can't (cannot) give - ఇవ్వలేను. (ability)

Bhavani: తప్పకుండారా.
b) Prakash: Sekhar ను గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?
Vinai: ఎందుకడుగుతున్నావు?
Prakash: అతను మంచి player అయితే మన team లోకి తీసుకుందామని.

c) Manoj: దేని గురించి చర్చిస్తున్నారో మీరు?
Rajeev: రమేష్ మనకు సహాయపడగలడా, లేదా అని. (Whether తో begin చేయండి)
Manoj: ఏంటనలు విషయం?
Raghav: హైదరాబాద్ లో Cricket Match కి tickets కావాలి మాకు. రమేష్ కు cricket board లో

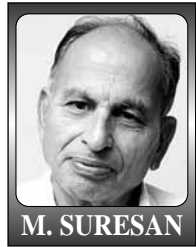
I can't give..

7. You can have - ఉంటుంది. Possibility - అవకాశం. ఇవన్నీకూడా ఇప్పటివరకు మనం తెలుసుకున్న 'can' ఉపయోగాలు.

Now Practise the following aloud in English. (Use all that you have learnt so far)

- a) Bhavani:** రేపు నా birthday. మీరిద్దరూ తప్పక వస్తారు కదా?
Sucharitha: మీ ఇంట్లో ఎప్పుడుండమంటావు మమ్మల్ని?
Chandra: Cake ఎప్పుడు కోస్తావు?
Bhavani: Correct గా సాయంత్రం 5.30కి.
Sucharitha: ఏం ఫరవాలేదు. ఐదంటికి నేనక్కడ ఉంటా.
Chandra: నాకు రేపు 5 వరకు class ఉంది. 5.30కి నేరాలేను. ఒక అరగంట late గా వస్తా.

Vinai: అతను చాలా బాగా ఆడగలడు. నిలకడగా Concentration తో ఆడతాడు.
Prakash: అయితే మనం అతన్ని తీసుకోవచ్చు కదా.
Vinai: అయితే నేను అతనికే విషయం చెప్పనా? మన match ఎప్పుడు కరెక్ట్ గా?
Prakash: నీకు తెలిదా. వచ్చే Sunday నే కదా? అవతలి team లో చాలామంది players ఉన్నారు. వాళ్లందరు బాగా ఆడగలిగిన వాళ్లే.
Vinai: నాకు తెలుసు. ఇంతకు ముందు వాళ్లతో రెండు matches ఆడం. ఒకటి మనం, ఇంకోటి వాళ్లూ గెలిచారు.

ఇద్దరు ముగ్గురు తెలుసు. అందుకని అతనే మన్నా తెప్పించగలడేమోనని.
Manoj: వాడు చేయగలడు కానీ చేయడు. అతనెప్పుడూ ఎవరికి సాయం చేయడు. నాకింతవరకూ ఏ సహాయం కూడా చేయలేదతను.
Rajeev: ఇది చాలా నిరాశ కలిగించే విషయం.
Raghav: ఏం worry అవకు. నేను తెప్పించగలనులే ఎలాగో ఒకలా.

d) Nagaraj: నువ్విప్పటికే నా time చాలా waste చేశావు నన్ను వెళ్ళనీ.
Prahlad: మళ్ళీ నేనెప్పుడు కలుసుకోను. నిన్ను?
Nagaraj: రేపు ఏ time లోనైనా.
Prahlad: రేపు కలుసుకోలేను. నాకు exam ఉంది. ఆ విషయం నీకు తెలుసుకదా.
Nagaraj: ఎల్లండి మా ఇంటికి రాగలవా?
Prahlad: తప్పకుండా.

ప్రశ్న: "ఆ చీర చాలా బాగుంది కదా? " అనే వాక్యాన్ని మీరు ఇంగ్లీష్ లో "Isn't that sari nice/ beautiful"? అన్నారు. తెలుగువాళ్ళలో నెగటివ్ సెన్స్ లేదు కాని ఇంగ్లీష్ వచ్చేసరికి నెగటివ్ సెన్స్ లో ఉంది. ఆ తెలుగు వాక్యాన్ని "Is that sari nice/ beautiful?" అనకూడదా?

జవాబు: A very good question. తెలుగులో negative sense తెలిపే మాట లేకున్నప్పటికీ, 'కదా' అనే మాటలో negative tone వస్తుంది కదా. Is that sari beautiful అంటే అర్థమేమిటి? ఆ చీర బాగుందా? అని కదా. 'ఆ చీర బాగుందా?' అనడానికి, 'ఆ చీర బాగుంది కదా?' అనడానికి తేడా English లో చెప్పాలంటే, 'Isn't that sari beautiful?' అనికానీ, 'That sari is beautiful, isn't it?' అనికానీ అంటే తప్పు. తెలుగులోని బాగుంది కదా? అనే అర్థం రాదు. గమనించండి.

ప్రశ్న: ఈ మూడు వాక్యాలకు English Translation చెప్పగలరు.
1. నేను రేపు ఎక్కడికి వెళ్తానని మీరు అనుకుంటున్నారా?
2. ఆమె నా గురించి ఏమనుకుంటోందని మీరు అనుకుంటున్నారా?
3. అతను నన్ను విసుక్కుంటున్నాడు.
- శ్రీనివాస్, తిరుపతి

జవాబు: 1. Where, do you think, I am going/ I will go tomorrow?
2. What do you think she thinks of me?
3. He feels vexed with me.

ప్రశ్న: 1. క్రికెట్ లో Man of the match ఇచ్చేటప్పుడు "to be given" అని అంటారు. అలాగే పెళ్ళి కార్యాలలో "to be solemnized by (some body)" అని రాస్తారు. నా సందేహం - to be బదులు will be అని వాడొచ్చు కదా! To be + PP ఎప్పుడు వాడతారు?
2. "I could have found the way all right". ఈ వాక్యం అర్థం ఏమిటి? ఇది ఏ టెన్స్ లో ఉంది?
- ఎన్.జోషి, ఒంగోలు

జవాబు: To be given, to be seen లాంటివి passive infinitives.
1) To be given అంటే ఇవ్వబడటం/ ఇవ్వబడటానికి/ ఇవ్వబడేందుకు- మామూలు తెలుగులో అయితే ఇవ్వడం, ఇవ్వడానికి, ఇచ్చేందుకు అంటాం కదా. Man of the match award to be given to అంటే Man of the match పురస్కారం x చేత y కి ఇవ్వబడబోతుంది అనే అర్థం వస్తుంది;

మామూలు తెలుగులో x, y కి ఇవ్వనున్నారని అర్థం వస్తుంది. Will be given అని కూడా అనవచ్చు అయితే వాడుకలో Man of the match award to be given ఎక్కువ.

(wedding) to be solemnized by x అనుకుందాం. ఇక్కడ కూడా పవిత్ర కార్యం నిర్వహించబడబోతున్నది (by somebody), అంటే మామూలు తెలుగులో somebody (x), to solemnize the wedding (ఈ పవిత్ర కార్యాన్ని నిర్వహించనున్నారు అని). To be solemnized correct గా అయితే is to be solemnized అని అనాలి. is, omit చేసి to be solemnized అనేది వాడుక. Will be solemnized అని కూడా అనవచ్చు వాళ్ళ నిర్మాణాన్ని బట్టి.
b) To be + past participle ముఖ్యంగా passive construction. He is to do it (active) - It is to be done by him. (చూశారు కదా - to be done - to be + pp)
I am to take them home (active) - They are to be taken (to be + pp) home by me.
2) I could have found the way all right - నేను దారి తెలుసుకోగలిగే వాడినే (కాని, తెలుసుకోలేదు) - Past tense.

ప్రశ్న: Parts of speech లో Preposition ను ఎక్కడ ఎలా వాడాలి. The ను కూడా ఎక్కడ వాడాలి తెలియజేయండి. వీటితోపాటు Tenses, direct & indirect speech గురించి వివరించగలరు.
- టి.సంతోష్ కుమార్, యారాడ

జవాబు: Parts of speech లో prepositions ను గురించి lessons లో వివరిస్తున్నాం. అలాగే tenses గురించి ఇంతకుముందు వివరించాం, అయితే tenses పేర్లు చెప్పకుండా. English బాగా మాట్లాడేందుకు tenses + పేర్లు తెలుసుకోవాల్సిన అవసరంలేదు. verb form ముఖ్యం - అది వివరించాం. పాఠ papers చూడండి.

ప్రశ్న: I saw a devil, I happend to see a devil - ఈ రెండింటికి తెలుగు అర్థం, దయ్యాన్ని చూశాను. కాని verbs లో ఆ మార్పు ఎందుకు వచ్చింది. Model auxiliary verbs పక్కన have been వస్తే తెలుగు అర్థం ఏమని వస్తుంది? అలాగే could be ని ఎన్ని రకాల అర్థాలు వచ్చేటట్లు ఉపయోగించవచ్చు దయచేసి తెలుపగలరు.
- శ్రీనివాసరావు, మార్కూరు

జవాబు: I saw a devil- నేను devil ను చూశాను/ devil కనబడింది. I happend to see a devil- నేను devil ను చూడటం తటస్థించింది/ devil నాకు కనపడటం తటస్థించింది. I happend to - అనుకోకుండా/ ఎదురుచూడని సంఘటనను గురించి ఇలా చెప్పాం. I bought it in that shop - నేనది ఆ shop లో కొన్నాను. I happend to buy it in that shop - నేనది ఆ shop లో కొనటం జరిగింది (ఆ shop లో కొంటానని అనుకోలేదు కానీ అక్కడే కొన్నాను).

ప్రశ్న: ఏకకాలంలో జరుగుతున్న రెండు చర్యలను ఇలా చెప్పొచ్చా? He is thinking by walking (నడుస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడు). Gita is singing by working (పాడుతూ పనిచేసుకుంటోంది).
- పోతుల శ్రీనివాసు, వేగాయమ్మపేట, తూ.గో.జిల్లా.

జవాబు: మీరు రాసిన రెండూ సరైనవి కావు. 1st sentence: దీనిలో రెండూ ఏకకాల చర్యలు- ఇప్పుడు జరుగుతున్నవనుకోండి. అప్పుడు (is thinking correct కాదు). He thinks as he is walking/ He thinks and is walking at the same time, అనవచ్చు అయితే ఈ రెండు కూడా కాస్త ఎక్కువగా కన్ఫ్యూజ్ చేస్తున్నాయి కాబట్టి. He thinks as he walks అనడం better. ఒక్కోసారి I/ II regular doing word ను ఇప్పుడు జరిగే పనులకు కూడా వాడతాం కాబట్టి. He thinks as he walks అనే sentence కు వాడెప్పుడూ చేసే పని అది (వాడెప్పుడూ నడుస్తూ ఆలోచిస్తాడు/ ఆలోచించేటప్పుడు నడుస్తాడు) అనే అర్థం కూడా వస్తుంది.
2nd sentence: Gita is singing and working at the same time అంటే సరిపోతుంది కదా (ఆమె ఆ పనులు చేస్తున్నది ఇప్పుడయితే). ఆమె పని చేసేటప్పుడంతా పాడుతుంది అనాలనుకుంటే Gita sings as/while she works అనవచ్చు కదా.